

# **Doporučené učební osnovy předmětů ČJL, AJ a M pro základní školu**

**Únor 2011**

## Obsah

### Úvod

#### I. Návrh učebního plánu pro základní školu

Úvodní slovo k učebnímu plánu

Učební plán pro 1. stupeň základní školy

Učební plán pro 2. stupeň základní školy

Poznámky k učebnímu plánu

#### II. Příklad zpracování učebních osnov

Společný úvod pro všechny vyučovací předměty

Český jazyk a literatura

Anglický jazyk

Matematika

#### III. Kódování očekávaných výstupů z RVP ZV

Popis systému kódování

Kódy ke vzdělávacímu oboru Český jazyk a literatura

Kódy ke vzdělávacímu oboru Cizí jazyk

Kódy ke vzdělávacímu oboru Matematika a její aplikace

## Úvod

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze a se zástupci základních škol a fakult vzdělávajících učitele připravilo ukázky vybraných kapitol školního vzdělávacího programu (ŠVP), které by měly základním školám pomoci reagovat na problémy s ŠVP. Tyto problémy popsala Česká školní inspekce (ČŠI) v tematické zprávě Inspekční hodnocení školních vzdělávacích programů za období 2007–2010 a ve Výroční zprávě ČŠI za školní rok 2009/2010.

Cílem předkládaných ukázek vybraných kapitol ŠVP je metodicky podpořit ty základní školy, které si z různých důvodů nejsou jisty, zda zvládnou tvorbu ŠVP, zda při jeho úpravách postupují správně a zohledňují všechny důležité aspekty vzdělávání. Navíc předkládané materiály mohou v době, kdy ZŠ přistupují k hodnocení výuky podle ŠVP (ať už průběžně, nebo po uzavření určité etapy vzdělávání), sloužit k porovnání jejich ŠVP s doporučeným vzdělávacím obsahem uvedeným v příkladech učebních osnov.

Jako nejproblematictější se z pohledu ŠVP jeví rozvržení vzdělávacího obsahu do jednotlivých ročníků ZŠ, realizace průřezových témat a rozvoj klíčových kompetencí. Předkládané materiály proto zahrnují **návrh učebního plánu pro 1. a 2. stupeň ZŠ** s rozpracováním týdenních časových dotací v jednotlivých ročnících pro stěžejní vyučovací předměty a **příklad zpracování učebních osnov vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Matematika**. Vzhledem k tomu, že jsou tyto vyučovací předměty součástí mezinárodních srovnávání výsledků vzdělávání žáků a zároveň představují základy pro rozvoj dovedností v dalších oblastech vzdělávání, lze je považovat za stěžejní.

**Uvedené materiály nejsou závazným vzorem, ale ukázkou toho, jak lze ke zpracování těchto částí ŠVP přistoupit. Pokud se škola rozhodne využít nabízené materiály, je třeba, aby je vždy upravila podle svých podmínek a potřeb – stále zůstává zachován velký prostor pro autonomní postavení školy.** Každý učitel i škola může tyto ukázky vybraných kapitol posuzovat ze svého pohledu a porovnávat je s dřívějšími vzdělávacími programy, se svým ŠVP, se svými učebními osnovami, se svými tematickými plány, se svými zkušenostmi apod. a nalézat při tvorbě učebních osnov i jiná, stejně efektivní řešení (například jiné členění vzdělávacího obsahu do jednotlivých ročníků).

## **I. Návrh učebního plánu pro základní školu**

### ***Úvodní slovo k učebnímu plánu***

Navržený učební plán (UP) ukazuje, jak je možné rozvrhnout časovou dotaci výuky vybraných vyučovacích předmětů ve školním vzdělávacím programu (ŠVP). Tento UP může být školami využit jako základ pro úpravu vlastního UP, který škola přizpůsobí tak, aby vyhovoval jejím podmínkám a zaměření.

Předkládaný UP respektuje minimální časovou dotaci vzdělávacích oborů a oblastí s velkým prostorem pro specifické zaměření škol v rámci disponibilní časové dotace.

UP je rozpracován do týdenních časových dotací v jednotlivých ročnících pro vyučovací předměty, ke kterým byl zpracován příklad kompletních učebních osnov (Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Matematika), a pro některé další vybrané vyučovací předměty. U ostatních vyučovacích předmětů či vzdělávacích oblastí je týdenní časová dotace stanovena souhrnně pro všechny ročníky daného stupně.

Část disponibilní časové dotace je využita pro posílení hodinové dotace vyučovacích předmětů (Český jazyk a literatura a Matematika), ke kterým je zpracován příklad učebních osnov, a dále pro Další cizí jazyk na 2. stupni ZŠ.

V UP je zbývající disponibilní časová dotace (na 1. stupni ZŠ 10 hodin, na 2. stupni ZŠ 12 hodin) ponechána pro posílení vyučovacích předmětů dle volby školy, především pro podporu vyučovacích předmětů, na které se škola zaměřuje (tzv. profilace školy), pro volitelné předměty, pro realizaci průřezových témat, doplňujících vzdělávacích oborů apod., viz Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV), str. 107.

Disponibilní časová dotace a její využití je plně v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy a využití celé disponibilní časové dotace v UP je (v souladu s RVP ZV) závazné.

V tomto UP nejsou využity možnosti integrace vzdělávacího obsahu.

V UP jsou použity v praxi nejčastěji používané názvy vyučovacích předmětů.

**Učební plán pro 1. stupeň základní školy**

Časová dotace v RVP ZV	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem	Rozdělení disponibilní časové dotace
			1.	2.	3.	4.	5.		
35	Jazyk a jazyková komunikace	<b>Český jazyk a literatura</b>	8	8	7	7	7	<b>37</b>	2
9		<b>Anglický jazyk</b>	–	–	3	3	3	<b>9</b>	
20	Matematika a její aplikace	<b>Matematika</b>	4	4	5	4	5	<b>22</b>	2
1	Informační a komunikační technologie	<b>Informatika</b>	–	–	–	–	1	<b>1</b>	
12	Člověk a jeho svět	<b>Prvouka</b>	1	1	2	–	–	<b>4</b>	
		<b>Vlastivěda</b>	–	–	–	2	2	<b>4</b>	
		<b>Přírodověda</b>	–	–	–	2	2	<b>4</b>	
12	Umění a kultura	<b>Hudební výchova</b>	12					<b>12</b>	
		<b>Výtvarná výchova</b>							
10	Člověk a zdraví	<b>Tělesná výchova</b>	10					<b>10</b>	
5	Člověk a svět práce	<b>Pracovní činnosti</b>	5					<b>5</b>	
14		<b>Disponibilní časová dotace</b>	10					<b>10</b>	
		Minimální časová dotace	18	18	22	22	22		
118		Celková povinná časová dotace	–	–	–	–	–	<b>118</b>	4 ze 14
		Maximální časová dotace	22	22	26	26	26		

**Učební plán pro 2. stupeň základní školy**

Časová dotace v RVP ZV	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem	Rozdělení disponibilní časové dotace
			6.	7.	8.	9.		
15	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	4	5	18	3
12		Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
15	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	4	18	3
1	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	–	–	–	1	
11	Člověk a společnost	Dějepis	11				11	
		Výchova k občanství						
21	Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1	6	
		Chemie	–	–	2	2	4	
		Přírodopis	2	1	2	1	6	
		Zeměpis	2	1	1	1	5	
10	Umění a kultura	Hudební výchova	10				10	
		Výtvarná výchova						
10	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10				10	
		Výchova ke zdraví						
3	Člověk a svět práce	Svět práce	3				3	
24		Další cizí jazyk	–	2	2	2	6	6
		Disponibilní časová dotace	12				12	
		Minimální časová dotace	28	28	30	30		
122		Celková povinná časová dotace	–	–	–	–	122	12 z 24
		Maximální časová dotace	30	30	32	32		

### ***Poznámky k učebnímu plánu***

- Český jazyk a literatura je z disponibilní časové dotace posílen na 1. stupni o 2 vyučovací hodiny a na 2. stupni o 3 vyučovací hodiny. Hlavním důvodem pro posílení tohoto vyučovacího předmětu je jeho význam pro rozvoj čtenářské gramotnosti a pro úspěšné osvojování poznatků v dalších vyučovacích předmětech.
- Matematika je z disponibilní časové dotace posílena na 1. stupni o 2 vyučovací hodiny a na 2. stupni o 3 vyučovací hodiny. Hlavním důvodem pro posílení tohoto vyučovacího předmětu je rozvoj matematické gramotnosti a úspěšné osvojování poznatků v dalších vyučovacích předmětech.
- Anglický jazyk je zařazen od třetího do devátého ročníku jako povinný cizí jazyk s týdenní časovou dotací 3 vyučovací hodiny v každém ročníku.
- Další cizí jazyk je zařazen povinně pro každého žáka od sedmého do devátého ročníku s týdenní časovou dotací 2 vyučovací hodiny. Žák si obvykle volí mezi Německým jazykem a Ruským jazykem. V UP je místo Německý jazyk / Ruský jazyk uvedeno Další cizí jazyk.

## II. Příklad zpracování učebních osnov

### *Společný úvod pro všechny vyučovací předměty*

Vzdělávací oblasti RVP ZV Jazyk a jazyková komunikace a Matematika a její aplikace tvoří základ pro osvojování vědomostí, dovedností a rozvoj schopností žáků v dalších oblastech vzdělávání. Z tohoto důvodu byly zpracovány příklady učebních osnov pro vyučovací předměty Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Matematika. Anglický jazyk byl zvolen s ohledem na skutečnost, že škola má povinnost přednostně nabídnout žákům výuku právě tohoto jazyka.

Učební osnovy všech těchto vyučovacích předmětů jsou rozpracovány pro jednotlivé ročníky tak, aby zajišťovaly dosažení očekávaných výstupů, stanovených v RVP ZV, na konci 5. a 9. ročníku ZŠ. Jde o příklad formulace dílčích školních výstupů a specifikaci závazně vymezeného učiva na úrovni školy. Pokud se škola rozhodne využít příklad zpracování učebních osnov pro svůj vlastní ŠVP, je možné výstupy i učivo na úrovni školy přeskupit či doplnit tak, aby odpovídalo konkrétním vzdělávacím podmínkám a prioritám dané ZŠ. V takovém případě je však třeba dbát na vzájemnou propojenost a vzestupnou náročnost výstupů i učiva v ročnících, případně na jejich provázanost s dalšími vyučovacími předměty.

Vzhledem k tomu, že příklady učebních osnov mají sloužit především školám, které potřebují při tvorbě či úpravě učebních osnov z různých důvodů metodicky podpořit (malá zkušenost s tvorbou ŠVP u nově vznikajících škol, chybějící odborné znalosti nekvalifikovaných učitelů, malý pedagogický kolektiv apod.), jsou učební osnovy zpracovány podrobně (detailní rozpracování dílčích výstupů na úrovni školy, konkrétní příklady námětů a činností u průřezových témat, rozšiřující učivo apod.). To má vliv na formální vzhled dokumentu, zejména na vysoký počet stran věnovaný učebním osnovám jednoho vyučovacím předmětu. Pokud se škola rozhodne pro stručnější zpracování textu učebních osnov se zachováním všech pravidel pro jejich tvorbu, bude i toto zpracování vyhovující.

Učební osnovy jednotlivých vyučovacích předmětů obsahují charakteristiku (obsahové, časové a organizační vymezení předmětu, výchovné a vzdělávací strategie) a vzdělávací obsah vyučovacím předmětu. Vzdělávací obsah je zpracován v tabulkách, které obsahují kódy očekávaných výstupů z RVP ZV pro příslušné období či stupeň, dílčí výstupy, závazné učivo na úrovni školy, tematické okruhy realizovaných průřezových témat a konkretizaci přesahů, vazeb, rozšiřujícího učiva (viz text níže) spolu s dalšími poznámkami.

Dílčí výstupy vyjadřují, jaké úrovně mají žáci daného ročníku v daném vyučovacím předmětu dosáhnout, tzn. jakými žádoucími vědomostmi, dovednostmi, postoji a hodnotami mají disponovat. Míra dosažení dílčího výstupu je jedním ze základních kritérií pro hodnocení žáka. Z důvodů zajištění zpětné vazby jsou dílčí výstupy formulovány tak, aby bylo možné jejich dosažení ověřovat.

Pro realizaci průřezových témat byla v příkladech učebních osnov zvolena forma integrace vybraných tematických okruhů do vzdělávacím obsahu daného vyučovacím předmětu. Tato forma je školami využívána nejčastěji. Průřezová témata, která škola zařazuje do svých učebních osnov, však vždy vycházejí z konkrétních podmínek školy a z možností, které poskytuje dané místo či region. Protože jde o témata s výrazně formativním charakterem, je velmi důležité, aby výběr konkrétních námětů a činností vycházel z aktuálních potřeb a zájmů žáků a možností školy. Z tohoto důvodu je začlenění průřezových témat do vzdělávacím obsahu vyučovacím předmětu jednou z možností, která není ani definitivní ani vyčerpávající.

Uvedené přesahy a vazby se vztahují pouze k těm vyučovacím předmětům, jejichž učební osnovy jsou rozpracovány jako příklad (Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Matematika). V ŠVP konkrétní školy je tedy třeba doplnit do učebních osnov daného vyučovacího předmětu přesahy a vazby vztahující se i k některým dalším vyučovacím předmětům.

V rozšiřujícím učivu jsou uvedeny náměty na činnosti, které mohou být realizovány nad rámec závazného učiva s ohledem na individuální schopnosti žáků či složení třídy. Úpravy dílčích výstupů a učiva u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou v učebních osnovách zmíněny, neboť jsou podrobněji popsány v charakteristice školy v jejím ŠVP<sup>1</sup> a jsou zohledněny v individuálním vzdělávacím plánu příslušného žáka.

Do dílčích výstupů a učiva jednotlivých vyučovacích předmětů byly začleněny informační a komunikační technologie tak, aby jejich využívání ve výuce odpovídalo reálným životním situacím.

---

<sup>1</sup> Jde o fiktivní údaj, v tomto materiálu není charakteristika ŠVP zařazena.

## **Český jazyk a literatura**

### **Charakteristika vyučovacího předmětu**

Škola považuje předmět Český jazyk a literatura za významný nástroj poznávání světa a porozumění sobě samému. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka se dělí na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřebné pro porozumění textu, pochopení jeho významu a smyslu a pro jeho hlubší vnímání.

### **1. stupeň ZŠ**

#### **Obsahové vymezení vyučovacího předmětu**

Ve výuce českého jazyka a literatury na 1. stupni je důraz kladen především na:

- výuku čtení zvolenou metodou;
- výuku psaní zvoleným typem písma;
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a psaní ve spisovném jazyce;
- osvojení základních pravopisných jevů;
- vhodné užívání jazykových prostředků;
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek;
- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních;
- základy práce s literárním textem;
- rozvíjení čtenářských dovedností a návyků zaměřených k tomu, aby žák ve výuce na druhém stupni dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými odbornými, uměleckými a publicistickými texty v tištěné a elektronické podobě;
- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy AJ a M.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika;

Mediální výchova (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení;

Multikulturní výchova (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita;

Výchova demokratického občana (VDO): Občanská společnost a škola;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané;

Environmentální výchova (EV): Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

*Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou českého jazyka, komunikace a literatury.*

### Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	8	8	7	7	7

### Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Český jazyk je vyučován z větší části v nedělených třídách. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozděleni podle předem stanoveného klíče. Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy, ve školní knihovně nebo multimediální a počítačové učebně, alespoň jednou za školní rok v městské knihovně nebo vybraných veřejných budovách (např. pošta, vlakové nádraží apod.). Žáci navštíví alespoň jedno divadelní představení či jinou kulturní akci spojenou s probíraným obsahem literární výchovy ročně. Během školního roku je zařazována řada třídních projektů. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení**

Učitel:

- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáky k porozumění jejich významu a smyslu;
- motivuje žáky, aby si vedli portfolio četby, tím sledovali pokrok ve svém čtenářství a rozvíjeli svůj pozitivní vztah k literatuře;
- využívá práci s chybou v různých jazykových projevech k tomu, aby si žáci lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit;
- podněcuje zájem žáků o jazyk a jazykovou kulturu tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích i soutěžích, které si uspořádají sami.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů**

Učitel:

- zadáváním vhodných úloh zaměřených na řešení jazykových problémů vede žáky k tomu, aby si zaznamenávali důvody řešení a postup jednotlivých kroků a své záznamy využili při argumentaci a obhajobě řešení;
- cíleně zapojuje žáky do řešení školních projektů (v rámci literární dílny, práce v realizačním týmu školních médií), a to ve všech fázích projektu (plánování, přípravy, propagace, realizace a vyhodnocení výsledků); žáky zapojuje tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**

Učitel:

- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky;
- vytváří podnětné situace pro to, aby si žáci navzájem sdělovali své zážitky z četby, a tím podporuje zájem žáků o četbu;
- zapojuje žáky podle jejich schopností a zájmů do spolupráce s realizačním týmem školního časopisu a tím je vede k tomu, aby vnímali školní média jako jeden z prostředků komunikace;
- s využitím konkrétních příkladů vhodné a nevhodné komunikace v prostředí sociálních sítí a internetu kultivuje neformální projevy žáků.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**

Učitel:

- zařazením práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety;
- čtenářských zkušeností žáků využívá pro utváření jejich hodnotového systému;
- vytvářením vhodných příležitostí k veřejným vystoupením před spolužáky a rodiči vede žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti z četby k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur;
- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů vede žáky k pochopení významu českého jazyka jako prvku národní identity.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**

Učitel:

- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce.

**1. stupeň**  
**Ročník: první**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍRUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-3-2-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova;</li> <li>rozlišuje slovo, slabiku, hlásku;</li> <li>čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky;</li> <li>pozná větu, píše na konci věty tečku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Písmena: malá, velká, tiskací a psací</li> <li>Délka samohlásek</li> <li>Opis a přepis slov a vět</li> </ul>		
ČJL-3-2-05	<ul style="list-style-type: none"> <li>ve svém mluveném projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kultura mluveného projevu</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)	
<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-3-1-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>čte nahlas slova, věty a krátké texty;</li> <li>rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Věcné čtení</li> </ul>		M: Číslo a početní operace.
ČJL-3-1-02	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozumí jednoduchým písemným pokynům;</li> <li>adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Naslouchání: praktické a věcné</li> <li>Věcné čtení</li> </ul>	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí (druzí jako zdroj informací o mně)	
ČJL-3-1-03	<ul style="list-style-type: none"> <li>pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Souvislý mluvený projev</li> <li>Technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích – zdvořilé vystupování)	
ČJL-3-1-05	<ul style="list-style-type: none"> <li>s pomocí učitele aplikuje zásady správného dýchání</li> </ul>		OSV – Sociální rozvoj –	

	a mluveného projevu;		Komunikace (technika řeči, verbální i neverbální sdělování)	
ČJL-3-1-04	<ul style="list-style-type: none"> <li>mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost;</li> </ul>			
ČJL-3-1-06	<ul style="list-style-type: none"> <li>v promluvách užívá vhodné verbální prostředky řeči;</li> </ul>			
ČJL-3-1-07	<ul style="list-style-type: none"> <li>krátce, souvisle vypráví své zážitky;</li> </ul>			
ČJL-3-1-08	<ul style="list-style-type: none"> <li>uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní;</li> <li>udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Hygiena psaní</li> </ul>		
ČJL-3-1-09	<ul style="list-style-type: none"> <li>píše správně tvary písmen a číslic i podle diktátu;</li> <li>kontroluje vlastní písemný projev;</li> <li>orientuje se na klávesnici počítače;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Technika psaní</li> </ul>		M: Číslo a početní operace.
ČJL-3-1-11	<ul style="list-style-type: none"> <li>seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti;</li> <li>podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (pěstování komunikačních dovedností – dialog)	
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
ČJL-3-3-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>čte literární texty, pozorně naslouchá čtení;</li> <li>recituje básně, říkadla a rozpočítadla, zpaměti je přednáší;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Čtení</li> <li>Naslouchání</li> <li>Literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec)</li> <li>Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace</li> </ul>		
ČJL-3-3-02	<ul style="list-style-type: none"> <li>vyjadřuje své pocity z přečteného textu;</li> <li>rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav;</li> </ul>		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (projevy chování lidí)	
ČJL-3-3-03	<ul style="list-style-type: none"> <li>odliší jednotlivé literární pojmy;</li> </ul>			
ČJL-3-3-04	<ul style="list-style-type: none"> <li>pracuje tvořivě s literárním textem, dramatizuje jej.</li> </ul>			

**1. stupeň****Ročník: druhý**

<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV</b>	<b>DÍLČÍ VÝSTUPY</b>  Žák:	<b>UČIVO</b>	<b>TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU</b>	<b>PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY</b>
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-3-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozděluje slova na konci řádků;</li> <li>• seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena;</li> <li>• identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti;</li> <li>• označí přízvučnou slabiku ve slově;</li> <li>• správně vyslovuje a píše spojení předložky a ohebných slov;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Slabika</li> <li>• Abeceda</li> <li>• Spisovná výslovnost</li> <li>• Spodoba znělosti</li> <li>• Slovní přízvuk</li> </ul>		
<b>ČJL-3-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná slovo významově nadřazené ve skupině slov;</li> <li>• ke skupině slov přiřadí slovo významově nadřazené;</li> <li>• v textu najde slova příbuzná, citově zabarvená a zdrobněliny, vytvoří vlastní;</li> <li>• přiřadí správně slova stejného anebo podobného významu a slova významu opačného;</li> <li>• rozpozná a uvede více významů u známých slov;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zabarvená a zdrobněliny</li> </ul>		<p>M: Číslo a početní operace.</p> <p>M: Závislosti a vztahy, práce s daty.</p>
<b>ČJL-3-2-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• aplikuje pravidla psaní u, ů a ú, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, pravopis zdůvodní;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pravopis lexikální</li> <li>• Vlastní jména</li> </ul>		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob a zvířat, pravopis zdůvodní;</li> </ul>			
<b>ČJL-3-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Významové okruhy slov</li> </ul>		
<b>ČJL-3-2-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání;</li> <li>• podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty;</li> <li>• moduluje melodii výpovědi podle svého záměru;</li> <li>• v krátké výpovědi opraví chybnou modulaci;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy)	
<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-3-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty;</li> <li>• jednoduše reprodukuje přečtené texty;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Čtení s porozuměním</li> </ul>		
<b>ČJL-3-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje;</li> <li>• rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. v dopravě, knihovně, divadle;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Čtení a naslouchání s porozuměním</li> </ul>		
<b>ČJL-3-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení;</li> <li>• vyslechne druhého, naváže na téma zmíněné partnerem;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích, pozdrav, prosba, omluva)	
<b>ČJL-3-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mluvený projev: nonverbální prostředky</li> </ul>		

<b>ČJL-3-1-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodii a tempa řeči, pauz a důrazu;</li> <li>svůj projev doprovodí jednoduchými gesty a vhodnou mimikou;</li> </ul>		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (verbální a neverbální komunikace) MKV – Lidské vztahy (rozvíjení empatie)	
<b>ČJL-3-1-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>píše krátká sdělení podle pokynů učitele;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Psaný projev žáka</li> </ul>		Rozšiřující učivo: - psaní na počítači
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-3-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>při četbě nebo přednesu literárního textu správně vyslovuje, vhodně frázuje a užívá správné tempo a melodii řeči;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Krásná literatura</li> <li>Poslech literárních textů</li> <li>Přednes literárních textů</li> </ul>	MKV – Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)	
<b>ČJL-3-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>stručně reprodukuje obsah krátkého literárního textu;</li> <li>vyjádří pocity z přečteného literárního textu mluvenou formou nebo jednoduchými výtvarnými technikami, např. komiksem, obrázkem;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Reprodukce textu</li> <li>Počátky interpretace literatury</li> </ul>	EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích)	
<b>ČJL-3-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>odliší vyjadřování v próze a ve verších;</li> <li>rozumí základním literárním pojmům;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Literární druhy a žánry: poezie, próza, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka</li> </ul>		
<b>ČJL-3-3-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vymyslí závěr jednoduchého příběhu;</li> <li>zaznamená klíčová místa jednoduchého literárního textu formou obrázku.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér</li> <li>Čtení s porozuměním</li> <li>Poslech literárních textů</li> <li>Zážitkové čtení a naslouchání</li> <li>Tvůrčí psaní</li> </ul>		

**1. stupeň**  
**Ročník: třetí**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY  Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍRUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-3-2-08	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech;</li> <li>• správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena</li> </ul>		
ČJL-3-2-04	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozezná slovo ohebné a slovo neohebné;</li> <li>• v základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tvarosloví: slova ohebná a neohebná, slovní druhy</li> </ul>		M: Číslo a početní operace.
ČJL-3-2-06	<ul style="list-style-type: none"> <li>• spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy;</li> <li>• obmění spojovací prostředky podle potřeby svého projevu nebo podle zadání učitele;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Spojování vět</li> <li>• Spojovací prostředky: spojky, vztažná zájmena, příslovce</li> </ul>		Rozšiřující učivo: - vyhledává významové souvislosti mezi slovy ve větě
<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-3-1-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti;</li> <li>• vyhledá informace v encyklopediích a slovnících pro děti;</li> <li>• při čtení vhodně užívá nonverbální prostředky;</li> <li>• reprodukuje obsah textu;</li> <li>• doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem</li> </ul>	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování)	M: Číslo a početní operace.

	úryvku textu;			
<b>ČJL-3-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>aktivně se podílí na sestavování jednoduchých pravidel a pokynů pro různé situace ve škole;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Naslouchání a čtení s porozuměním</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích)	
<b>ČJL-3-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt;</li> <li>rozhovor bezdůvodně nepřerušuje nebo požádá o přerušeni a uvede důvod;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mluvený projev: dialog, verbální a nonverbální prostředky komunikace</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (dialog a jeho pravidla)	AJ: Pravidla komunikace.
<b>ČJL-3-1-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>naslouchá mluvenému projevu spolužáka a uvědomuje si jeho nonverbální prostředky;</li> <li>odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním;</li> </ul>			M: Číslo a početní operace.
<b>ČJL-3-1-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>v jednoduchém projevu dbá na to, aby byl gramaticky a věcně správný;</li> <li>opraví chyby v samostatném vypravování spolužáka;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mluvený projev: kultivace mluveného projevu žáka.</li> </ul>	MV – Tvorba mediálního sdělení (tvorba vhodných sdělení pro školní média)	Rozšiřující učivo: - beseda o zhlédnutém divadelním představení
<b>ČJL-3-1-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty;</li> <li>v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky, grafické symboly a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Psaný projev: vypravování, popis, inzerát, pozdrav, dopis, základy elektronické komunikace (sms, e-mail, chat), grafické symboly</li> <li>Rozvoj slovní zásoby</li> </ul>		
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-3-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Zážitkové čtení a naslouchání</li> <li>Reprodukce literárního textu</li> </ul>		
<b>ČJL-3-3-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>podle svých schopností ztvární obsah textu jednoduchými obrázky, jednoduchým komiksem, dramatizací</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tvořivé činnosti s literárním textem</li> </ul>	MKV – Mezilidské vztahy (předsudky a stereotypy)	Rozšiřující učivo: - komiks - příprava

	či hudebním doprovodem;			představení - výstavka prací
<b>ČJL-3-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozliší poezii a prózu;</li> <li>pozná a charakterizuje pohádku, příběh s dětským a zvířecím hrdinou, bajku;</li> <li>uvede nejznámější autory a ilustrátory knih pro děti.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Literární pojmy: verš, rým, pohádka</li> <li>Dětská literatura</li> </ul>	VMEGS – Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)	Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>debata o vlastní četbě</li> <li>čtenářský kroužek</li> <li>čtenářská beseda</li> </ul>

## 1. stupeň

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-5-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vyhledá a vhodně použije slova stejného nebo podobného významu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Význam slova: synonyma, vícevýznamová slova</li> </ul>		M: Číslo a početní operace.
<b>ČJL-5-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>v jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou;</li> <li>podle instrukcí učitele graficky zaznamená stavbu slova;</li> <li>rozpozná a správně napíše předponu a předložku, zvládá jejich pravopis;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Stavba slova: kořen, předpona a část příponová</li> </ul>		
<b>ČJL-5-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tvarosloví: slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary</li> </ul>		M: Číslo a početní operace.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>ohebné slovní druhy užívá ve správném tvaru;</li> </ul>	jmen, zájmen a sloves		AJ: Slovní druhy.
<b>ČJL-5-2-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vhodně užívá koncovky spisovné a nespisovné s ohledem na komunikační situaci;</li> <li>určí nespisovné tvary u českých slov;</li> <li>označí různé komunikační situace, při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov;</li> </ul>		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích)	
<b>ČJL-5-2-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ve dvojčlenné větě vyhledá základní skladební dvojici;</li> <li>ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Skladba: základní větné členy, nevyjádřený podmět, souvětí souřadné a podřadné</li> <li>Spojovací výrazy</li> </ul>		
<b>ČJL-5-2-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů a obměňuje je dle pokynů učitele;</li> </ul>			
<b>ČJL-5-2-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopis: lexikální</li> </ul>		M: Číslo a početní operace.
<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-5-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení</li> <li>Osnova textu</li> <li>Výpisky</li> <li>Vypravování</li> <li>Popis</li> </ul>		M: Číslo a početní operace.
<b>ČJL-5-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní;</li> <li>vypíše z textu požadované informace;</li> <li>vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět;</li> </ul>		OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení vnímání, pozornosti a soustředění)  MV – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení (hledání rozdílu mezi informativním a zábavním sdělením)	M: Netradiční aplikační úlohy a problémy.  Rozšiřující učivo: - porovnání informací ze dvou zdrojů

ČJL-5-1-03	<ul style="list-style-type: none"> <li>doplní neúplný text;</li> <li>sestaví souvislé vypravování a popis (podle pravidel časové a příčinné souvislosti);</li> </ul>		MKV – Multikulturalita (vyprávění o setkání s projevem odlišných kultur – podle osobních zkušeností nebo četby)	Rozšiřující učivo: - dokončení pohádky
ČJL-5-1-04	<ul style="list-style-type: none"> <li>reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je;</li> <li>zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat;</li> </ul>			M: Číslo a početní operace.  Rozšiřující učivo: - porovnání informací ze dvou zdrojů
ČJL-5-1-05	<ul style="list-style-type: none"> <li>dodržuje pravidla komunikace v různých prostředích a pravidla bezpečnosti na internetu;</li> <li>vhodně se zapojí do rozhovoru, udržuje a ukončí jej;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mluvená komunikace: nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost</li> <li>Elektronická komunikace: chat, sociální sítě, telefon</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (pravidla komunikace s ohledem na prostředí a adresáta)	
ČJL-5-1-08	<ul style="list-style-type: none"> <li>postihne významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností;</li> <li>rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu);</li> </ul>			
ČJL-5-1-07	<ul style="list-style-type: none"> <li>dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči;</li> <li>promluvu upraví podle změněného záměru;</li> </ul>			
ČJL-5-1-09	<ul style="list-style-type: none"> <li>správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech;</li> <li>dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Písemný projev: dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník</li> </ul>	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (dodržování společenských norem a pravidel slušnosti v písemném projevu)	M: Číslo a početní operace.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyplní správně jednoduché formuláře v tištěné i elektronické podobě;</li> </ul>			
<b>ČJL-5-1-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý text;</li> <li>• tvoří nadpisy, člení text na odstavce;</li> <li>• v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost;</li> <li>• podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk;</li> <li>• popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vypravování</li> <li>• Popis</li> </ul>		
<b>ČJL-5-1-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• za pomoci učitele rozpoznává v mediálních produktech (zejména v reklamě) některé manipulativní záměry a techniky a diskutuje o nich;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Věcné naslouchání a čtení</li> </ul>	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (postoje a názory autora mediálního sdělení)	
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-5-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sdělí své dojmy z přečteného literárního textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části;</li> <li>• své dojmy vyjádří písemně i ústně;</li> <li>• označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr zdůvodní;</li> <li>• vypíše z textu informace dle zadání učitele;</li> <li>• vypíše z textu informace, které jej zaujmou, formuluje otázky vyplývající z textu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zážitkové čtení</li> <li>• Interpretace literárního díla</li> </ul>		
<b>ČJL-5-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• přednáší a volně reprodukuje text;</li> <li>• tvoří vlastní text na dané či vlastní téma;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tvořivé činnosti s literárním textem</li> </ul>		
<b>ČJL-5-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozliší poezii, prózu, drama;</li> <li>• odliší umělecký text od neuměleckého.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Literární pojmy: druhy a žánry, literatura neumělecká</li> </ul>		

**1. stupeň**  
**Ročník: pátý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY  Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-5-2-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>• najde v textu větu, která obsahuje slovo vícevýznamové;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Význam slov: slovo vícevýznamové</li> </ul>		
ČJL-5-2-02	<ul style="list-style-type: none"> <li>• určí v běžných a jednoduchých slovech kořen, předponu a část příponovou a koncovku;</li> <li>• uvede slova příbuzná k českým slovům;</li> <li>• uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou;</li> <li>• graficky označí ve slovech kořen, slovotvorný základ, předponu a příponovou část;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Slovotvorba: odvozování slov, slovotvorný základ</li> <li>• Stavba slova: kořen slova, příbuznost slov</li> </ul>		
ČJL-5-2-03	<ul style="list-style-type: none"> <li>• určí pád, číslo, vzor a rod podstatných jmen;</li> <li>• určí mluvnické kategorie slovesa – osobu, číslo, způsob, čas;</li> <li>• vyhledá složené tvary slovesa;</li> <li>• určí druh a vzor přídavných jmen;</li> <li>• píše správně koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých a tvrdých;</li> <li>• rozpoznává neohebné slovní druhy (s výjimkou částic);</li> <li>• správně píše předložku s/z;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tvarosloví: vzory podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých, způsob slovesa, složené slovesné tvary v činném rodu, předložky, spojky</li> <li>• Pravopis morfologický</li> </ul>		M: Číslo a početní operace.

ČJL-5-2-05	<ul style="list-style-type: none"> <li>označí základ podmětu a základ přísudku dvojčlenné věty;</li> <li>na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Skladba: základní větné členy, větný základ, podmět vyjádřený a nevyjádřený</li> </ul>		Rozšiřující učivo: - valence – větný vzorec (minimální věta)
ČJL-5-2-06	<ul style="list-style-type: none"> <li>pozná souvětí;</li> <li>spojí věty, oddělí věty v souvětí čárkou nebo vhodným spojovacím výrazem;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Skladba: věta jednoduchá a souvětí</li> </ul>		
ČJL-5-2-07	<ul style="list-style-type: none"> <li>upraví spojení vět v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz;</li> </ul>			
ČJL-5-2-09	<ul style="list-style-type: none"> <li>píše správně i/y v koncovkách přičestí minulého (činného) ve shodě přísudku s podmětem v základních případech;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopis syntaktický</li> </ul>		
<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-5-1-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>vymyslí název úryvku textu;</li> <li>rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci;</li> <li>z přečteného textu vyvozuje závěry;</li> <li>sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Čtení s porozuměním</li> </ul>	MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce)	M: Číslo a početní operace.  Rozšiřující učivo: - autorský záměr - diskuse o porozumění textu
ČJL-5-1-02	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl;</li> <li>porovná informace ze dvou zdrojů;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Poznámky a výpisky</li> </ul>		M: Netradiční aplikační úlohy a problémy.
ČJL-5-1-03	<ul style="list-style-type: none"> <li>doplní neúplné sdělení;</li> <li>opraví neúplné sdělení jiného žáka;</li> <li>zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Celistvost a soudržnost textu</li> </ul>		

ČJL-5-1-06	<ul style="list-style-type: none"> <li>při skupinové práci najde v reklamě nebo inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Čtení a naslouchání s porozuměním</li> </ul>	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (prostředky pro vyjádření nebo zastření názoru)	Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>- tvořivá práce s reklamou</li> <li>- interpretace</li> </ul>
ČJL-5-1-08	<ul style="list-style-type: none"> <li>najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil;</li> <li>rozpozná vhodnost použití spisovné či nespisovné výslovnosti dle situace;</li> <li>vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost dle komunikační situace;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Literární dialog: přímá řeč, věty uvozovací, běžná komunikace</li> </ul>		Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>- komunikace žáka s použitím ICT</li> </ul>
ČJL-5-1-09	<ul style="list-style-type: none"> <li>správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz</li> </ul>		
ČJL-5-1-10	<ul style="list-style-type: none"> <li>zdůvodní význam osnovy;</li> <li>na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup práce;</li> </ul>			AJ: Osnova.
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
ČJL-5-3-02	<ul style="list-style-type: none"> <li>napíše pohádku, povídku, bajku, dotvoří ji obrázky;</li> <li>ohodnotí vlastní text a diskutuje o něm;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tvořivé činnosti s literárním textem</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů) EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (změny v krajině mého domova způsobené lidskou činností)	Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>- úvod do kritického čtení</li> </ul>
ČJL-5-3-03	<ul style="list-style-type: none"> <li>odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Základní literární pojmy: literatura umělecká a věcná</li> <li>Literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň</li> <li>Slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň</li> <li>Populárně naučné texty: encyklopedie, slovník</li> </ul>		
ČJL-5-3-04	<ul style="list-style-type: none"> <li>charakterizuje základní žánry literatury pro děti;</li> <li>pozná v textu zvláštní či zvláště užití jazykové prostředky jazyka,</li> </ul>			VMEGS – Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace); Objevujeme Evropu a svět (poznávání

	<p>za pomoci učitele vysvětlí, proč je autor užil, popíše, jak na něj působí;</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu poezie v konkrétním textu;</li><li>• popíše svými slovy kompozici povídky.</li></ul>		<p>života a zájmů dětí v různých zemích světa)</p>	
--	---	--	--	--

## 2. stupeň ZŠ

### Obsahové vymezení předmětu

I na 2. stupni je výuka rozdělena na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu.

Jazyková výchova:

- žáci získávají základy systematického jazykového vzdělání potřebného pro osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání, prohlubují si obecné intelektové dovednosti, např. dovednost porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění, učí se vyhledávat a ověřovat potřebné informace v literatuře, slovnících, encyklopediích, v tištěné podobě i na internetu.

Komunikační a slohová výchova:

- žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, učí se výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky s ohledem na komunikační situaci a prostředí, učí se rozumět různým typům textů v tištěné i elektronické podobě, jež se vztahují k nejrůznějším situacím, a kriticky posuzovat jejich obsah, zejména rozpoznat manipulaci v mluvené, písemné i elektronické podobě a dokázat na ni adekvátně reagovat.

Literární výchova:

- žáci poznávají prostřednictvím vhodné četby v tištěné i elektronické podobě základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora, učí se formulovat vlastní názory na přečtené dílo, rozvíjejí své základní čtenářské návyky a schopnost vytvářet vlastní literární texty, žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje a životní hodnotovou orientaci.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy AJ a M.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Sociální rozvoj – Komunikace; Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika.

Výchova demokratického občana (VDO): Občanská společnost a škola.

Mediální výchova (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení; Práce v realizačním týmu.

Multikulturní výchova (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Jsme Evropané.

Environmentální výchova (EV): Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí.

*Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou českého jazyka, komunikace a literatury.*

### **Časové vymezení vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	<b>2. stupeň</b>			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>5</b>

### **Organizační vymezení předmětu**

Český jazyk je vyučován z větší části v nedělených třídách. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozdělení podle určeného klíče. Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy, školní knihovně nebo v počítačové pracovně. Na počátku školního roku navštíví žáci městskou knihovnu. Žáci navštíví alespoň dvakrát za školní rok kulturní akci v souvislosti s probíraným obsahem literární výchovy. Jsou zařazeny krátkodobé třídní projekty na aktuální témata, kde žáci uplatní znalosti a prohloubí své dovednosti získané v předmětu. V 8. ročníku je zařazena týdenní etnografická exkurze; kurz navazuje na výuku obecné jazykovědy (útvary národního jazyka) a literární výchovy (lidová a regionální literatura). Žáci aplikují znalosti a dovednosti též v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

### **Výchovné a vzdělávací strategie**

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

#### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení**

Učitel:

- volí zajímavá témata pro zpracování referátů a tím motivuje žáky k vyhledávání, třídění a využívání informací z různých zdrojů, a to jak z ústních sdělení, tak z tištěných textů, encyklopedií i z elektronických médií;
- motivuje žáky k tomu, aby portfolio své četby programově doplňovali o tituly náročnějších děl a různých žánrů;
- podněcuje zájem žáků o jazyk a literaturu a o zvýšení své jazykové kultury tím, že je motivuje k účasti v jazykových, literárních a recitačních soutěžích; motivuje je k tomu, aby se podíleli na organizaci soutěží ve škole;
- zadáváním vhodných úkolů rozvíjí tvořivé schopnosti žáků a motivuje je k vlastní literární tvorbě.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů**

Učitel:

- zadáváním vhodných úloh na řešení stylizačních problémů vede žáky k samostatné práci s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji;
- zadáváním úkolů souvisejících s realizací etnografické exkurze vede žáky k tomu, aby z různých variant volili řešení efektivní.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**

Učitel:

- navozením náročnějších komunikačních situací umožňuje žákům praktické využití osvojených komunikačních dovedností;
- zařazuje do výuky tematicky vymezené diskuse, v nichž mají žáci možnost uplatnit vlastní názory, vhodně argumentovat, korigovat svá stanoviska a vhodně reagovat na názory jiných;
- zapojuje žáky do spolupráce s realizačními týmy školních médií a tím je motivuje k tomu, aby se tvorbou příspěvků pro tato média aktivně zapojili do života školy.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**

Učitel:

- zapojuje žáky do tvorby pravidel pro diskuse (včetně diskusí virtuálních) a vede je k respektování a dodržování přijatých pravidel;
- pravidelným zařazováním různě náročných řečnických cvičení do výuky vede žáky k získávání potřebné sebedůvěry pro vystupování na veřejnosti.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**

Učitel:

- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů přibližuje žákům význam české literatury jako kulturního dědictví národa;
- výběrem vhodných témat motivuje žáky k tvorbě příspěvků pro místní média, jimiž by se aktivně zapojovali do života obce.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**

Učitel:

- zadáváním vhodných témat slohových úkolů vede žáky k úvahám o jejich budoucím povolání;
- zařazuje do výuky úkoly na procvičení slohových útvarů (dopis, životopis, žádost – i v elektronické podobě) důležitých pro pracovní uplatnění a pro úspěšné absolvování pracovního pohovoru.

**2. stupeň**  
**Ročník: šestý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-9-2-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost</li> </ul>		Rozšiřující učivo: - hlasová hygiena
ČJL-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> <li>zaznamená stavbu slova, označí předponu, kořen, příponu a koncovku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Stavba slova, funkční morfémy</li> </ul>		
ČJL-9-2-03	<ul style="list-style-type: none"> <li>samostatně a efektivně pracuje s jazykovými příručkami;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tištěné a elektronické jazykové příručky</li> </ul>		
ČJL-9-2-04	<ul style="list-style-type: none"> <li>určí druhy všech slov v souvislém textu;</li> <li>správně tvoří tvary méně obtížných zájmen a číslovek;</li> <li>určí druh a vzor přídavných jmen (tvrdá, měkká, přivlastňovací);</li> <li>určí druh zájmen a číslovek;</li> <li>určí slovesný rod;</li> <li>opraví výraznou tvaroslovnou chybu ve svém projevu a v projevech spolužáků;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tvarosloví: základní tvaroslovné kategorie</li> <li>Pravopis morfologický</li> </ul>		
ČJL-9-2-06	<ul style="list-style-type: none"> <li>určí slovesný a jmenný přísudek;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Skladba: přísudek</li> </ul>		
ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> <li>píše správně i/y ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Syntaktický pravopis</li> </ul>		

<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-9-1-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vyhledá v textu klíčová slova;</li> <li>podle klíčových slov napíše jednoduchý slohový útvar odpovídající věku;</li> <li>vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z textu;</li> <li>zhodnotí, co nového se dozvěděl studiem textu;</li> <li>přednese rozšířenou zprávu, doplní ji multimediálními prvky;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Základy studijního čtení</li> <li>Písemný projev</li> </ul>	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení)	Rozšiřující učivo: - záznamy o zlepšování dovednosti žáka získávat, třídit a zpracovávat informace z textů
<b>ČJL-9-1-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>podle svých schopností a zadání učitele napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně slohový útvar;</li> <li>při psaní textů v elektronické podobě dodržuje typografická pravidla;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Vlastní tvořivé psaní</li> <li>Slohové útvary: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis/e-mail</li> </ul>	OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (odpovědnost za napsané, respektování osobnosti a identity lidí) MV – Práce v realizačním týmu (redakce vybraného média)	AJ: Dopis.
<b>ČJL-9-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (efektivní a asertivní komunikace)	
<b>ČJL-9-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>v mluveném a psaném projevu zohledňuje prostředí a adresáty projevu;</li> </ul>			
<b>ČJL-9-1-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku (hlasitost), tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy;</li> <li>mluvený projev doprovází vhodnými gesty a mimikou;</li> </ul>			Rozšiřující učivo: - posouzení videonahrávky mluveného projevu (profesionálního i spolužáků)
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-9-3-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>uvede základní znaky poezie, prózy, rozpozná lyrický a epický text;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Základy literární teorie a historie</li> </ul>	VMEGS – Jsme Evropané (zdroje evropské civilizace)	Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• uvede nejznámější autory knih pro děti a mládež na základě vlastní zkušenosti;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Literární druhy a žánry: dobrodružná a humoristická literatura, moderní pohádka, bajka, nonsensová literatura, pověst, báje, ústní lidová slovesnost, balada</li> <li>• Počátky interpretace literárních děl</li> </ul>		(interpretace literárního textu užitím jiných médií)
<b>ČJL-9-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• reprodukuje a shrne literární text po tematické stránce;</li> <li>• ukáže v textu odlišnosti literárního jazyka a jazyka (své) běžné komunikace;</li> <li>• popíše jednoduše výstavbu básně a kompozici prozaického textu;</li> </ul>			M: Souměrnosti v geometrii. AJ: Reprodukce obsahu textu. Rozšiřující učivo:
<b>ČJL-9-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zformuluje správně a výstižně své dojmy z navštíveného divadelního či filmového představení;</li> </ul>		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot v chování druhých)	- jazyková tvořivost, básně podle tvaru písmen v abecedě, krátké literární texty na základě klíčových slov
<b>ČJL-9-3-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyhledává informace z literární teorie a historie v tištěných a elektronických katalozích, encyklopediích a učebnici.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Studijní čtení</li> </ul>		

## 2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-9-2-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• uvede základní útvary národního jazyka, uvede a zdůvodní rozlišení národní jazyk – mateřský jazyk;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Obecná jazykověda: útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština,</li> </ul>		Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>- hodnota a funkce spisovného jazyka</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• přiřadí vybrané evropské jazyky do příslušných skupin pomocí běžných informačních zdrojů (učebnice, ICT);</li> <li>• na příkladech uvede, kdy je možno užít spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, příklady zdůvodní;</li> </ul>	nářečí), příbuznost jazyků		
<b>ČJL-9-2-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• správně tvoří tvary obtížnějších zájmen a číslovek (jenž, týž, dva, oba, tři apod.);</li> <li>• určí vid slovesa;</li> <li>• vhodně užije druhy příslovčí v základní i stupňované podobě;</li> <li>• rozliší příslovečnou spřežku a správně ji napíše;</li> <li>• rozpozná typické příklady vlastních a nevlastních předložek;</li> <li>• rozliší spojky souřadící a podřadící a správně jich užívá při tvorbě vět a souvětí;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tvarosloví: neohebné slovní druhy</li> </ul>		
<b>ČJL-9-2-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných);</li> <li>• vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Skladba: přívlástek, předmět, příslovečné určení, tvorba věty</li> </ul>		

ČJL-9-2-07	<ul style="list-style-type: none"> <li>správně píše: velká písmena (u neznámých slov/pojmenování rozhodne podle slovníku), hláskové skupiny se znělostní spodobou v českých slovech, čárku v souvětí podřadném;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopis lexikální a syntaktický</li> </ul>		
<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>v písemném sdělení odliší s pomocí učitele a v diskusi se spolužáky fakta a názory/hodnocení autora;</li> <li>při čtení si klade otázky týkající se jeho vnímání textu;</li> <li>vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici, v odborné literatuře nebo na internetu (encyklopedie, slovník);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy)</li> </ul>	<p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením)</p> <p>MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou, zprávou a jiným sdělením)</p>	Rozšiřující učivo: - záznamy o přečteném (např. formou podvojného deníku, I.N.S.E.R.T. a jiných metod aktivního čtenářství)
ČJL-9-1-02	<ul style="list-style-type: none"> <li>s pomocí učitele a v diskusi skupiny rozliší subjektivní a objektivní sdělení v textu, rozpozná komunikační záměr autora (v běžné komunikaci i v komunikaci v elektronické podobě);</li> </ul>			
ČJL-9-1-10	<ul style="list-style-type: none"> <li>napíše podle svých schopností gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby</li> </ul>	<p>OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza postojů a hodnot druhých lidí a jejich projevů v chování)</p>	Rozšiřující učivo: - kazuistika na základě dlouhodobého pozorování (spolužáka, člena rodiny)
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
ČJL-9-3-06	<ul style="list-style-type: none"> <li>zařadí vybraná díla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Literární druhy</li> </ul>	VMEGS – Jsme Evropané	Rozšiřující učivo:

	<p>k literárnímu druhu a příslušnému žánru;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• uvede funkci textů daného žánru a srovná, zda text zařadil správně;</li> <li>• na základě školní práce a vlastní četby uvede významné představitele probíraných literárních žánrů a regionální literatury;</li> </ul>	<p>a žánry: fantazy, sci-fi, epos, legenda, romance</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Regionální literatura</li> <li>• Základy literární teorie a historie</li> <li>• Interpretace literárního díla</li> </ul>	(co Evropu spojuje a rozděluje)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)</li> <li>- kulturní deník</li> </ul>
ČJL-9-3-01	<ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretuje smysl (funkci) díla;</li> </ul>			
ČJL-9-3-03	<ul style="list-style-type: none"> <li>• formuluje dojmy z představení v divadle či kině či z adaptace literatury.</li> </ul>		MV – Tvorba mediálního sdělení (tvorba sdělení pro školní časopis a web)	

## 2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
ČJL-9-2-08	<ul style="list-style-type: none"> <li>• po poradě s učitelem a ve skupině spolužáků přiřadí správně české nebo moravské nářečí k vybrané textové ukázce;</li> <li>• vysvětlí pojmy obecná čeština, interdialekt a nářečí, zdůvodní, kdy je vhodné používat prostředků těchto útvarů národního jazyka;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Obecná jazykověda: obecná čeština, interdialekt, nářečí</li> </ul>		

<b>ČJL-9-2-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odliší větu dvoučlennou, jednočlennou a větný ekvivalent;</li> <li>• určí druh podmětu – vyjádřený slovem, vyjádřený větou, nevyjádřený, všeobecný;</li> <li>• určí druh přísudku – slovesný, slovesně-jmenný, vyjádřený větou;</li> <li>• určí příslovečná určení;</li> <li>• rozhodne, zda je rozvitý přívlastek připojen k členu řídicímu pevně, nebo volně;</li> <li>• pozná přívlastek postupně rozvíjející;</li> <li>• rozliší souvětí souřadné a podřadné;</li> <li>• určí poměr mezi souřadně spojenými větnými členy a větami;</li> <li>• správně navazuje věty a odstavce;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Skladba: věta, větný ekvivalent, větné členy, druhy souvětí, nadvětná skladba</li> </ul>		
<b>ČJL-9-2-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• píše správně interpunkci v souvětí a větě jednoduché, aplikuje znalosti o přívlastku postupně rozvíjejícím a rozvitých větných členech;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Syntaktický pravopis</li> </ul>		
<b>ČJL-9-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• uvede způsoby obohacování slovní zásoby;</li> <li>• uvede příklad slova zkratkového, přejatého, složeného a víceslovného pojmenování;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nauka o slovní zásobě: obohacování slovní zásoby, víceslovná pojmenování</li> <li>• Tvorba slov</li> </ul>		AJ: Tvorba slov.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• u známých slov uvede, jak vznikla, u neznámých určí jejich původ podle slovníku;</li> <li>• nevhodně užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty;</li> </ul>			
<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-9-1-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vytvoří a osvojí si pravidla vedení diskuse;</li> <li>• zapojuje se aktivně do diskuse;</li> <li>• dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Komunikační žánry: diskuse, dialog</li> </ul>	VDO – občanská společnost a škola (uplatňování demokratických principů v životě školy)	<p>AJ: Pravidla dialogu, plánování.</p> <p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- plánování práce</li> <li>- bezpečnost na síti</li> <li>- psychohygienu, zdravý životní styl</li> </ul>
<b>ČJL-9-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší fakta od názorů a hodnocení; pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kritické čtení a naslouchání</li> <li>• Mluvený projev připravený a nepřipravený</li> </ul>	<p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením)</p> <p>MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem)</p>	AJ: Kritické čtení.
<b>ČJL-9-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší subjektivní a objektivní sdělení; pro ověření využije adekvátní odbornou literaturu a internet;</li> </ul>			
<b>ČJL-9-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte kriticky mediální sdělení v regionálních médiích, v diskusi s ostatními hledá možnou manipulaci autora a prezentuje závěry;</li> </ul>			
<b>ČJL-9-1-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Písemný projev</li> <li>• Slohové útvary: líčení, úvaha, charakteristika literární postavy</li> </ul>	MKV – Multikulturalita (člověk jako příslušník multikulturní společnosti, přínosy i rizika spojená se soužitím lidí)	

			různých kultur) EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (hodnota přírodní a kulturní krajiny a lidské aktivity v ní)	
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-9-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• interpretuje stručně smysl přečteného díla v kontextu doby, v níž vzniklo, charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka;</li> <li>• v literárním textu nalezne neobvyklé nebo neobvykle užitě jazykové prostředky (příznačné pro umělecký styl) a s pomocí učitele, odborné literatury a ve skupinové práci je zařadí;</li> <li>• popíše kompozici vybraného dramatického textu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Literární teorie</li> <li>• Literární interpretace</li> <li>• Literární historie</li> <li>• Drama</li> <li>• Literatura pro mládež</li> <li>• Ústní lidová slovesnost</li> </ul>		<p>AJ: Literární žánry, čtenářský deník.</p> <p>Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)</p>
<b>ČJL-9-3-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• na základě četby charakteristických ukázek stručně představí výrazné autory vybraných uměleckých epoch a žánrů v české a světové literatuře;</li> <li>• v dramatickém textu označí a pojmenuje jeho základní znaky;</li> <li>• odliší tragédii a komedii;</li> <li>• představí významné autory literatury pro mládež podle vlastního výběru;</li> </ul>			<p>Rozšiřující učivo: - základní díla hlavních světových náboženství (křesťanství, islám, buddhismus, tao, hinduismus)</p>

<b>ČJL-9-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• napíše jednoduché zhodnocení četby, návštěvy kulturní akce, a to v kontextu doby, v níž dílo vzniklo, z hlediska charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka;</li> </ul>		OSV – Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (postoje a hodnoty v chování lidí)	Rozšiřující učivo: - článek o navštívené kulturní akci pro místní média, účast ve vybrané soutěži pro mladé publicisty
<b>ČJL-9-3-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Adaptace literárních děl</li> </ul>		Rozšiřující učivo: - čtenářská gramotnost – vyvozování závěrů z porovnání adaptací, generalizace

## 2. stupeň

Ročník: devátý

<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV</b>	<b>DÍLČÍ VÝSTUPY</b>	<b>UČIVO</b>	<b>TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU</b>	<b>PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY</b>
<b>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-9-2-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zařadí slovo do odpovídající funkční vrstvy jazyka s pomocí slovníku;</li> <li>• s pomocí slovníku a mluvnických příruček nalezne v textu jazykové prostředky, jejichž funkce se změnila;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Obecná jazykověda: vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus, argot</li> <li>• Jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické</li> </ul>		
<b>ČJL-9-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• správně přechyluje slova;</li> <li>• popíše význam přeneseného</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tvorba slov</li> <li>• Význam slov:</li> </ul>		

	<p>pojmenování, uveďte charakteristické příklady frazému;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>v textu vyhledá ustálené rčení a uveďte jeho význam;</li> </ul>	<p>přenesená pojmenování (zejména metafora, metonymie), frazeologie</p>		
<b>ČJL-9-2-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>správně píše slova přejatá;</li> <li>správně užívá interpunkci ve větě jednoduché – aplikuje pravidla týkající se vsuvky, rozvitého větného členu volně nebo těsně připojeného, přístavku, oslovení, citoslovce a samostatného větného členu;</li> <li>správně užívá interpunkci v souvětí;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Pravopis lexikální a syntaktický</li> </ul>		
<b>ČJL-9-2-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>správně utvoří tvar podle zadaných tvaroslovných kategorií;</li> <li>správně užívá slova přejatá a jejich tvary;</li> <li>správně užívá všech neohebných slov, včetně částic;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tvarosloví: tvaroslovné kategorie, neohebná slova</li> </ul>		<p>AJ: Slovní druhy. Rozšiřující učivo: - přechodníky</p>
<b>ČJL-9-2-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>graficky zaznamená syntaktické vztahy ve větě a souvětí;</li> <li>dodržuje pravidla pro vazbu syntaktických jednotek a slovosled;</li> <li>určí doplněk;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Skladba: věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědi a vět</li> </ul>		
<b>ČJL-9-2-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Jazyková norma a kodifikace</li> </ul>		

<b>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-9-1-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zpracuje teze, z prostudované populární nebo odborné literatury vypracuje konspekt</li> <li>• samostatně zpracuje referát, výklad a úvahu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Připravený mluvený a písemný projev</li> </ul>	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (krajina dříve a dnes, kulturní památky)	M: Netradiční aplikační úlohy a problémy.
<b>ČJL-9-1-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu;</li> <li>• správně propojuje text prostředky nadvětného spojování;</li> <li>• uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Písemný projev</li> <li>• Nadvětné spojování</li> </ul>		
<b>ČJL-9-1-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Písemný projev: výklad, formální dopis, životopis, žádost</li> </ul>	EV – Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy)	Rozšiřující učivo: - publicistické útvary: glosa, sloupek, fejeton, poznámka
<b>ČJL-9-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte kriticky mediální sdělení, rozumí grafickým záznamům dat;</li> <li>• s pomocí učitele identifikuje účel užitých grafických znázornění v textu, popíše možný záměr autora;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kritické čtení</li> <li>• Prožitkové čtení</li> </ul>	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (výběr a kombinace slov a záznamů z hlediska záměru autora)	M: Čtení grafů. Rozšiřující učivo: - tvorba reklamní kampaně
<b>ČJL-9-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mluvený projev: kultivace projevu žáka</li> </ul>		
<b>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</b>				
<b>ČJL-9-3-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• uvede zásadní díla vybraných</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Literární historie</li> </ul>	MV – Fungování médií	AJ:

	epoch literární historie; • přiřadí dílo k literárnímu žánru;	• Literární žánry: pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie	ve společnosti (role médií a propagandy v politických změnách)	Čtenářský deník, literární žánry.
ČJL-9-3-02	• rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu (autorů české a světové literatury 20. století podle výběru učitele), svá tvrzení zdůvodní;		MKV – Kulturní diference (člověk jako nedílná jednotka tělesné a duševní stránky, poznávání vlastního kulturního zakotvení)	Rozšiřující učivo: - dramatizace, vizualizace (interpretace literárního textu užitím jiných médií)
ČJL-9-3-08	• stručně písemně porovná vybranou literární předlohu s její adaptací;	• Adaptace literárních děl: filmová a divadelní adaptace, tanec, výtvarné zpracování, komiks		
ČJL-9-3-09	• vyhledává informace ve spolehlivých zdrojích a databázích, nepřejímá informace bez ověření zdroje;	• Připravený písemný a ústní projev		Rozšiřující učivo: - práce se zdroji - ochrana duševního vlastnictví
ČJL-9-3-01	• uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi; • popíše kompozici literárního díla; • zaznamená zásadní myšlenky v textu, které jej zaujaly, a stručně vysvětlí svůj výběr;	• Kritické čtení	MV – Tvorba mediálních sdělení (tvorba věcně a jazykově vhodných mediálních sdělení)	Rozšiřující učivo: - záznam kritického čtení
ČJL-9-3-03	• sdělí ústně nebo písemně své dojmy z kulturní akce, vybere momenty, které ho zaujaly, a stručně je okomentuje;			
ČJL-9-3-05	• vyjádří svůj názor na hodnotu literárního díla, opřený o argumenty vycházející z textu;	• Literární teorie a kritika		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozliší jasný případ kýče či braku od díla umělecky poctivého;</li> <li>• vnímá s porozuměním fakt, že mezi těmito kategoriemi nemusí být vždy ostrá hranice;</li> <li>• diskutuje o hodnotě literárního díla a přínosu čtení pro člověka;</li> </ul>			
<b>ČJL-9-3-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podle svých schopností, znalostí a zájmu vytvoří literární text.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vlastní tvorba</li> </ul>		

#### **Seznam použitých zkratk:**

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

ČJL – Český jazyk a literatura

M – Matematika

AJ – Anglický jazyk

ICT – Informační a komunikační technologie

## **Anglický jazyk**

### **Charakteristika vyučovacího předmětu**

Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

### **1. stupeň ZŠ**

#### **Obsahové vymezení vyučovacího předmětu**

Na 1. stupni se jedná především o probuzení zájmu o učení se cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacím předmětu a zejména o rozvoj vhodných učebních postupů a strategií, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Pozornost se věnuje převážně rozvoji dovedností poslechu a mluvení, pro něž se využívá audioorální metody a jiných aktivizujících metod. K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních (žák nejdříve porozumí sdělení v cizím jazyce, než začne reagovat a odpovídat na otázky).

Cizojazyčné vzdělávání na 1. stupni vede k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně;

Žák:

- se velmi jednoduše zapojuje do rozhovoru k jemu blízkým tématům;
- klade otázky a reaguje na otázky, které se týkají jeho samotného, rodiny, bydliště, školy, volného času;
- rozumí jednoduchým a krátkým textům s obrazovým doprovodem;
- reaguje na jednoduché pokyny učitele;
- rozumí jednoduchým pokynům v učebnici a správně na ně reaguje;
- napíše jednoduchý vzkaz, pozdrav, vyplní jednoduchý formulář se svým jménem a adresou;
- hlásky vyslovuje se správnou výslovností.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva závisí vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy ČJL a M.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Sociální rozvoj – Komunikace, Poznávání lidí;

Multikulturní výchova (MKV): Lidské vztahy; Multikulturalita;

Výchova demokratického občana (VDO): Občanská společnost a škola;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá.

### Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje ve 3. až 5. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	–	–	3	3	3

### Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo v multimediální a počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku cizího jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny v závislosti na počtu žáků a organizaci výuky.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce, individualizovaná výuka, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci.

Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

### Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení a jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

### Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace;
- učí žáky plánovat a hodnotit vlastní učení tím, že jim ukazuje, jak pro tyto činnosti využívat jazykové portfolio;
- využívá hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby motivoval žáky rozšířit si slovní zásobu a zdokonalit správnou výslovnost;
- zadává úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů**

Učitel:

- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace);
- zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vede žáky k tomu, aby si rozdíl zaznamenali a dále s nimi pracovali.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**

Učitel:

- používá audio a videonahrávky, aby s žáky procvičil porozumění (recepti) mluvenému slovu;
- využívá písně, říkadla a básně pro žákovu řízenou produkci;
- využívá metodu hraní rolí k vzájemné interakci žáků při výuce.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**

Učitel:

- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu;
- při nepochopení cizojazyčného výrazu motivuje žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**

Učitel:

- využíváním autentických obrázků motivuje žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí;
- využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližuje chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**

Učitel:

- podporuje žáky, aby pravidelně pracovali se svým jazykovým portfoliem;
- zařazuje úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby současně rozvíjely jemnou motoriku žáků.

**1. stupeň**  
**Ročník: třetí**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-3-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte a vyslovuje srozumitelně jednotlivá slova;</li> <li>• reprodukuje slovní zásobu ze známé tematické oblasti v přiměřeném rozsahu;</li> </ul>	Typy textů: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pozdravy</li> <li>• Pokyny a příkazy ve škole</li> <li>• Jednoduchá žádost</li> <li>• Dialog</li> <li>• Dotazy a krátké odpovědi</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání)	
<b>CJ-3-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• pozdraví a krátce se představí;</li> <li>• rozumí jednoduchým pokynům učitele;</li> <li>• zeptá se a jednoduše odpoví na dotaz na jméno/věk osoby;</li> <li>• klade krátké ano/ne otázky k ověření správnosti svého odhadu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Říkanek, básniček a písniček</li> <li>• Obrázkové knihy</li> <li>• Komiksy</li> </ul> Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Abeceda</li> <li>• Číslovky 1 – 12</li> <li>• Základní barvy</li> <li>• Školní potřeby a třída</li> </ul>		Poznámka: Zavedení jazykového portfolia pro každého žáka.
<b>CJ-3-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• píše jednoduchá slova a věty dle předlohy a přečte je;</li> <li>• pojmenuje věci, které mu jsou blízké, a napíše je;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vybraná domácí zvířata</li> <li>• Nálady a pocity</li> <li>• Obličej a tělo – základní smysly</li> <li>• Rodina</li> </ul>		
<b>CJ-3-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• reaguje na jednoduché, každodenně užívané příkazy a žádosti;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Můj pokoj</li> <li>• Oblečení</li> </ul>		ČJL: Respektování základních komunikačních pravidel.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí pomalému a správně vyslovovanému dialogu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dětské nápoje a jídlo</li> <li>• Hračky</li> <li>• Osobní údaje</li> <li>• Dny v týdnu</li> </ul>		
<b>CJ-3-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• s pomocí učitele vyhledá slovíčka ve slovníku učebnice.</li> </ul>	<p>Jazykové prostředky<sup>2</sup>:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Člen neurčitý a základní podstatná jména</li> <li>• Pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen</li> <li>• Základní přídavná jména</li> <li>• Osobní zájmena</li> <li>• Základní číslovky</li> <li>• Rozkazovací způsob</li> <li>• Kladná a negativní odpověď</li> <li>• Sloveso „have got“ v otázce a odpovědi</li> <li>• Sloveso „like“ v kladné větě a otázce</li> <li>• Hlásky a jejich výslovnost, slovní přízvuk</li> <li>• Pravopis</li> <li>• Předložky místa nebo času</li> </ul>		

<sup>2</sup> Jazykové prostředky zahrnují gramatiku, fonetiku a pravopis. Slovní zásoba je zahrnuta v tematických okruzích.

**1. stupeň**  
**Ročník: čtvrtý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-5-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí smyslu přiměřeně obtížných nahrávek;</li> <li>• rozumí hledané informaci v nahrávce;</li> <li>• rozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně;</li> </ul>	Typy textů: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pozdravy</li> <li>• Jednoduchá žádost a jednoduché poděkování</li> <li>• Jednoduché pokyny a příkazy ve škole</li> <li>• Jednoduchý popis</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (cvičení pozorování a empatické naslouchání)	ČJL: Rozeznávání druhů slov.
<b>CJ-5-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyhledává známá slova a věty v jednoduchých textech;</li> <li>• přiřazuje známá slova a věty k obrázkům;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pohlednice</li> <li>• Jednoduchý e-mail, dopis, SMS</li> <li>• Jednoduchý dotaz</li> <li>• Říkaný, básničky a písničky</li> </ul>		Poznámka: Zahájení vyplňování vlastního vyrobeného jazykového portfolia.
<b>CJ-5-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• přečte nahlas a srozumitelně krátký text obsahující známou slovní zásobu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jednoduché obrázkové knihy</li> <li>• Jednoduché návody</li> </ul>		
<b>CJ-5-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• v jednoduchých textech, které jsou doplněny obrázky a jsou o známých tématech, vyhledá požadovanou informaci;</li> <li>• správně odpoví na otázky k jednoduchému textu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Komiksy</li> </ul> Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Abeceda</li> <li>• Číslovky 1 – 20</li> <li>• Můj dům: místnosti a nábytek</li> <li>• Město</li> <li>• Počasí</li> </ul>		
<b>CJ-5-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyhledá neznámá slova v obrázkovém slovníku;</li> </ul>			

<b>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce</li> <li>• Záliby a volný čas</li> <li>• Zvířata v zoo</li> <li>• Školní třída a škola</li> <li>• Základní jídlo, potraviny a chutě</li> <li>• Základní geometrické tvary</li> <li>• Oslavy narozenin a vybraných svátků</li> <li>• Děti a mládež v anglicky mluvících zemích</li> </ul>		
<b>CJ-5-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• napíše pohlednici a jednoduchou zprávu kamarádovi;</li> </ul>			
<b>CJ-5-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• jednoduše popíše obrázek;</li> <li>• zopakuje z paměti básničku či říkanku;</li> </ul>			
<b>CJ-5-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyjádří jednoduché základní informace, které obměňuje s použitím osvojené slovní zásoby;</li> </ul>			
<b>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>		<p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Člen určitý a neurčitý</li> <li>• Určování počitatelnosti s „much/many“</li> <li>• Podstatná jména</li> <li>• Vybraná přídavná jména</li> <li>• Tázací a přivlastňovací zájmena</li> <li>• Základní číslovky</li> <li>• Vazba „there is / there are“</li> <li>• Sloveso „can“ v kladných větách, v otázce a v záporu</li> <li>• Předložky místa</li> <li>• Kladné a záporné příkazy</li> <li>• Otázky na zjištění pozice věcí a osob</li> <li>• Určování času, otázky na čas</li> </ul>	<p>MKV – Lidské vztahy (význam kvality lidských vztahů, tolerance, empatie)</p>	<p>M: Struktura: hodiny, dny, měsíce, roky.</p>
<b>CJ-5-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• pozdraví a rozloučí se;</li> <li>• zeptá se na čas a odpoví, kolik je hodin;</li> <li>• jednoduše o něco požádá a poděkuje.</li> </ul>			

		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Slovesa „to be / to have“</li> <li>• Přítomný čas prostý</li> <li>• Slovosled kladné a záporné věty</li> <li>• Otázka, krátká odpověď kladná i záporná</li> <li>• Základní fonetické znaky</li> <li>• Spojování hlásek do slov a jejich výslovnost</li> <li>• Pravopis – základní pravidla psaní slov</li> </ul>		
--	--	---	--	--

### 1. stupeň

Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>RECEPTIVNÍ REČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-5-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• nalezne známá slova a věty v jednoduchých textech, např. o rodině a volném čase;</li> <li>• rozumí krátkým a jednoduchým pokynům v textu;</li> </ul>	Typy textů: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pozdravy</li> <li>• Blahopřání</li> <li>• Pohlednice z prázdnin</li> <li>• Leták a plakát</li> <li>• Krátký neformální dopis</li> <li>• Jednoduchý e-mail, dopis, SMS</li> </ul>		
<b>CJ-5-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí krátkému textu s obrázky, např. letáku, plakátu, blahopřání;</li> <li>• vyhledá informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webové stránce;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jednoduchá žádost</li> <li>• Jednoduché pokyny v textu</li> <li>• Říkaneky, básničky a písničky</li> </ul>	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání)	M: Aplikace jednoduchých početních operací v oboru přirozených čísel, porovnávání větších, menších.

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• pochopí obsah a smysl jednoduchého dialogu a nahrávky;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jednoduché obrázkové knihy</li> <li>• Jednoduché návody</li> <li>• Komiksy</li> </ul>		
<b>CJ-5-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• srozumitelně vyslovuje jednoduchý čtený text se známou slovní zásobou;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tematické okruhy:</li> <li>• Číslovky 1 – 100</li> </ul>	MKV – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhých)	M: Struktura: hodiny, dny, měsíce, roky.
<b>CJ-5-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• v jednoduchém textu vyhledá požadovanou informaci;</li> <li>• vytvoří odpověď na otázku na základě jednoduchého a známého textu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Domov a rodina</li> <li>• Město a venkov</li> <li>• Názvy povolání</li> <li>• Lidské tělo</li> <li>• Volný čas a záliby</li> <li>• Roční období a počasí</li> <li>• Čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce</li> </ul>	VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)	
<b>CJ-5-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• neznámé slovo vyhledá v anglicko-české a česko-anglické části tištěného slovníku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zvířata ve volné přírodě</li> <li>• Škola a vyučovací předměty</li> </ul>		
<b>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-5-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyplní osobní údaje ve formuláři;</li> <li>• odpoví na krátkou jednoduchou zprávu;</li> <li>• napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jídlo a potraviny</li> <li>• Vánoce, Velikonoce a jiné svátky</li> <li>• Děti a mládež v jiných zemích Evropy</li> </ul>	VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity)	
<b>CJ-5-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ústně i písemně reprodukuje hlavní myšlenky textu s pomocí obrázku nebo osnovy;</li> <li>• na základě poslechu krátké konverzace shrne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jazykové prostředky:</li> <li>• Člen určitý a neurčitý</li> <li>• Množné číslo podstatných jmen</li> <li>• Přivlastňovací přídavná jména</li> <li>• Zájmena ukazovací a přivlastňovací</li> </ul>		ČJL: Sestaví osnovu krátkého příběhu, např. vyprávění s jednoduchým dějem.

	její obsah písemně i ústně;	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Základní a řadové číslovky</li> <li>• Sloveso „to be, to have, can“ v oznamovací větě, v otázce a v záporu, plné a zkrácené tvary</li> <li>• Plnovýznamová slovesa pro každodenní činnosti</li> <li>• Předložky času a místa</li> <li>• Otázky s „who/what/when/where /how/why“</li> <li>• Pořádek slov ve větě a v otázce</li> <li>• Přítomný čas prostý</li> <li>• Přítomný čas průběhový</li> <li>• Základní fonetické znaky</li> <li>• Základní pravidla výslovnosti slov</li> <li>• Pravopis osvojených slov a tvarů</li> </ul>		
<b>CJ-5-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• svými slovy vyjádří smysl textu;</li> </ul>			Poznámka: Pravidelné doplňování do jazykového portfolia.
<b>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-5-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• mluví krátkými větami v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázku a rozloučí se;</li> <li>• mluví o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí.</li> </ul>		OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí (vzájemná poznávání ve skupině a třídě, vyvarování se chyb při kontaktu s lidmi)	

## 2. stupeň ZŠ

### Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní. Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů. Žáci jsou vedeni k užití ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí. Cizojazyčné vzdělávání na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně;

Žák:

- se domluví s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem;
- v konverzaci reaguje na jednoduché otázky;
- rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů;
- rozumí jednoduché promluvě, pokud mu mluvčí pomáhá;
- vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech;
- sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která mu jsou blízká;
- se seznamuje s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy ČJL a M.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace; Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí;

Multikulturní výchova (MKV): Multikulturalita;

Výchova demokratického občana (VDO): Občanská společnost a škola;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět;

Environmentální výchova (EV): Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

### Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	<b>2. stupeň</b>			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>3</b>

### **Organizační vymezení vyučovacího předmětu**

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku cizího jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze, olympiády a školní výměny.

### **Výchovné a vzdělávací strategie**

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je podstatou jazyka, ale poznávají i strategie učení a praktické propojení jazykových dovedností s pracovním společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

#### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení**

Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, audioorální metoda) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka, diskuse) a tím je vede k vlastnímu výběru vhodného učebního stylu;
- za účelem rozšíření slovní zásoby umožňuje žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy);
- při hledání neznámých výrazů vede žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové);
- využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjí u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce;

#### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů**

Učitel:

- poskytuje žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů;
- výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjí u žáků kritické myšlení;
- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat (metoda hraní rolí, simulace).

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**

Učitel:

- dává žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebe prezentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse);
- podporuje uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v rámci mimoškolní výměny;
- metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjí u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjí jejich argumentační dovednosti;
- dbá na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňuje jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**

Učitel:

- při řešení různých jazykových úkolů využívá skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu;
- využívá každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě;
- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**

Učitel:

- podporuje účast žáků na kulturních a společenských akcích, které škola pořádá (kino, divadlo, koncerty, výstavy) v cizím jazyce;
- využíváním autentických materiálů vede žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí;
- vytváří příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace, představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**

Učitel:

- používáním informačních a komunikačních technologií vede žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je AJ nezbytným předpokladem, a tím je směřuje k možnému výběru jejich budoucí profese;
- pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít;
- motivuje žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

**2. stupeň**

Ročník: šestý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dodržuje základní fonetická pravidla a čte nahlas srozumitelně jednoduchý text;</li> </ul>	Typy textů: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Formální a neformální pozdravy</li> <li>• Popis třídy</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí základním informacím v jednoduchém textu s vizuální oporou v učebnici;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Referát na známé téma</li> <li>• Ilustrované příběhy, komiksy</li> <li>• Písně</li> <li>• Jednoduchá prosba a žádost</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí jednoduché konverzaci, která je na nahrávce k učebnici a která obsahuje známou slovní zásobu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Souhlas a nesouhlas</li> <li>• Formuláře</li> <li>• Recepty</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• v novém krátkém textu odvodí význam některých neznámých slovíček a slovních spojení za pomoci obrázků a jiných grafických předloh;</li> </ul>	Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Číslovky 1 – 1000</li> <li>• Osobní údaje</li> <li>• Jídelníček a stravovací návyky</li> <li>• Denní režim</li> <li>• Zboží v obchodě</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyhledá v dvojjazyčném slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost v elektronickém slovníku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Volný čas a záliby</li> <li>• Data – narozeniny, měsíce</li> <li>• Škola a třídní klima</li> <li>• Nakupování</li> </ul>		

<b>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>popíše svůj denní režim;</li> <li>sdělí, co dělal o víkendu;</li> <li>stručně popíše vzhled věci, zvířete, člověka a místa;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Zvířata, další domácí zvířata, obojživelníci, hmyz, plazi</li> <li>Člověk a jeho popis</li> <li>Základní zdravotní péče</li> <li>Život v přírodě</li> <li>Názvy některých států</li> <li>Moderní technologie a média</li> </ul> <p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Člen určitý a neurčitý</li> <li>Počitatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“</li> <li>Přídavná jména a příslovce</li> <li>Zájmena v pozici předmětu</li> <li>Řadové číslovky</li> <li>Přítomný čas průběhový</li> <li>Přítomný čas prostý</li> <li>Minulý čas prostý vybraných pravidelných sloves</li> <li>Vyjádření budoucnosti pomocí „will“</li> <li>Fonetický přepis známých slov</li> <li>Základní pravidla výslovnosti větných celků</li> <li>Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce</li> </ul>		
<b>CJ-9-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě a o své rodině;</li> </ul>			Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>vzdělávání a typy škol v Británii</li> <li>bydlení a typy staveb</li> <li>anglický jazyk ve světě</li> </ul>
<b>CJ-9-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>na základě otázek a odpovědí k textu sdělí hlavní myšlenku textu;</li> </ul>			
<b>CJ-9-2-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zeptá se na cenu, např. jízdenky, zboží;</li> <li>vyžádá si jednoduché informace v obchodě, v restauraci, na nádraží, na poště a u lékaře;</li> </ul>			
<b>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>domluví se s kamarády, v kolik hodin a kde se sejdou;</li> <li>při aktivitách se jednoduchým způsobem domluví se spolužáky na pravidlech.</li> </ul>		<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)</p> <p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>malé seznámení s anglickou kuchyní (porovnání s českou kuchyní)</li> </ul>	

**2. stupeň**

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dodržuje fonetická pravidla a čte nahlas a srozumitelně jednoduchý text;</li> </ul>	Typy textů: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pozdravy a seznámení</li> <li>• Budoucí plány a rozhodnutí</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu s obrázky;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Návrhy a nabídky</li> <li>• Promluva</li> <li>• Jednoduchý popis</li> <li>• Ilustrované příběhy, komiksy</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí důležitým informacím v jednoduché konverzaci;</li> <li>• v pomalé promluvě zachytí nejpodstatnější informace;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Písně</li> <li>• Žádost a prosba</li> <li>• Dopis a e-mail</li> <li>• Poděkování a omluva</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• v novém krátkém textu odvodí význam neznámých slovíček a slovních spojení;</li> </ul>	Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Osobní údaje</li> <li>• Můj život a události v mém okolí</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• samostatně vyhledá v dvojjazyčném slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Širší příbuzenské vztahy</li> <li>• Sporty a volný čas</li> <li>• Prázdniny a dovolená</li> <li>• Dopravní prostředky</li> <li>• Místní údaje a časové údaje</li> </ul>		

	v elektronickém slovníku;	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Části a vybavení domu/bytu</li> </ul>		
<b>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Domácí práce</li> <li>• Příroda a počasí</li> <li>• Zeměpisné názvy</li> </ul>		
<b>CJ-9-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• napíše kamarádovi jednoduchý e-mail o sobě a svých zálibách;</li> <li>• popíše místo svého bydliště;</li> </ul>	<p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Člen určitý a neurčitý</li> <li>• Stupňování přídavných jmen</li> <li>• Vazba „like + -ing“</li> <li>• Minulý čas vybraných nepravidelných sloves</li> <li>• Přítomný čas prostý</li> <li>• Přítomný čas průběhový</li> <li>• Vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“</li> <li>• Frekvenční příslovce a fráze</li> <li>• Předložky místa a času</li> <li>• Fonetický přepis slov</li> <li>• Pravopisné změny osvojených slov a tvarů</li> <li>• Výslovnost obtížných hlásek</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z cestování); Objevujeme Evropu a svět (styl života v evropských rodinách)	ČJL: Napsání struktury budoucích plánů (v dopise nebo e-mailu kamarádovi).
<b>CJ-9-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zdvořile požádá, poděkuje a omluví se;</li> <li>• vyjádří, co bude dělat o víkendu a o prázdninách;</li> </ul>			
<b>CJ-9-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• po vyslechnutí jednoduchého rozhovoru na základě otázek shrne ústně i písemně hlavní informace;</li> </ul>			ČJL: Reprodukce jednoduchého vyprávění na základě znalostí slohového útvaru v mateřském jazyce.
<b>CJ-9-2-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zeptá se na popis cesty, na vhodný typ dopravy a na časové údaje;</li> </ul>			
<b>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omluví se, odpoví na omluvu, vyjádří souhlas a nesouhlas;</li> <li>• adekvátně reaguje v každodenních situacích;</li> <li>• požádá kamaráda o pomoc a pomoc nabídne.</li> </ul>			

**2. stupeň**  
**Ročník: osmý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>při čtení nahlas užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti čtení;</li> </ul>	Typy textů: <ul style="list-style-type: none"> <li>Omluva, žádost, prosba</li> <li>Poděkování a reakce na poděkování</li> <li>Navrhování, přijímání a odmítání návrhů</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vystihne hlavní myšlenky čteného textu přiměřeného rozsahu;</li> <li>v textu nalezne odpovědi na otázky;</li> <li>při práci s textem nalezne podstatnou informaci a specifickou informaci;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Písně</li> <li>Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy</li> <li>Zjednodušená literární díla</li> <li>Rozhovor</li> <li>Popis</li> <li>Jednoduché vyprávění</li> </ul>	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek, význam ochrany)	
<b>CJ-9-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma;</li> <li>rozumí pomalu pronášenému projevu na běžné téma;</li> </ul>	Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> <li>Cestování</li> <li>Volný čas</li> <li>Hudba a film</li> <li>Divadlo</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>odhadne význam nových a neznámých slov a frází v přiměřeně obtížném textu a z kontextu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Škola a pravidla školy v různých zemích</li> <li>Zaměstnání</li> <li>Přátelství</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>využívá slovníkové příručky, cizojazyčný i výkladový slovník</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Rodinné vztahy</li> <li>Rodokmen</li> </ul>		

	v tištěné i elektronické podobě;	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zdraví a zdravý životní styl</li> </ul>		
<b>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ústně i písemně předá základní informace o sobě, své rodině a škole;</li> <li>• napíše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize;</li> <li>• v samostatném ústním projevu mluví o každodenních tématech;</li> <li>• aktivně se účastní rozhovoru a diskuse o každodenních tématech;</li> </ul>	<p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Člen určitý a neurčitý</li> <li>• Neurčitá zájmena</li> <li>• Přítomný čas prostý</li> <li>• Minulý čas průběhový</li> <li>• Vyjadřování modalit pomocí „should/shouldn't“</li> <li>• Trpný rod</li> <li>• Podmínkové věty</li> <li>• Neurčitá příslovce</li> <li>• Stupňování příslovcí</li> <li>• Spojky „and, but, because, while, if“</li> </ul>	VDO – Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství)	<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rodinný život</li> <li>- oblíbená země či město</li> <li>- život v budoucnosti a minulosti</li> </ul>
<b>CJ-9-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• svými slovy vypráví jednoduchý příběh;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Druhy vět podle postoje mluvčího</li> </ul>		
<b>CJ-9-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• samostatně shrne obsah mluveného či čteného textu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Slovní a větný přízvuk</li> <li>• Výslovnost všech hlásek a slovních spojení</li> <li>• Pravopisné změny při tvorbě mluvnických tvarů</li> </ul>		<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hlavní města evropských zemí</li> <li>- slavní Britové</li> <li>- světové osobnosti</li> </ul>
<b>CJ-9-2-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ústně sestaví otázku, žádost, prosbu;</li> </ul>			
<b>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zahájí, udrží a ukončí jednoduchý rozhovor na známé téma;</li> <li>• jednoduše se domluví v reálných situacích, např. v obchodě,</li> </ul>			<p>ČJL: Dodržování zásad komunikace. Napsání životopisu.</p>

	<p>na nádraží, na poště a v restauraci, u lékaře;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• jednoduchým způsobem se vyjádří o současné situaci, věcech minulých a budoucích;</li> <li>• rozlišuje a používá druhy vět podle postoje mluvčího.</li> </ul>			<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- popis cesty s mapou, popis města</li> <li>- známá osobnost</li> <li>- dopis o oblíbených volnočasových činnostech</li> </ul>
--	---	--	--	---

## 2. stupeň

Ročník: devátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>RECEPTIVNÍ REČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu;</li> </ul>	<p>Typy textů:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Formální a neformální žádost, zpráva</li> <li>• Detailní popis osoby/věci/události</li> <li>• Příkazy, zákazy a rady</li> <li>• Referát o přečtené knize</li> </ul>		<p>ČJL:</p> <p>Literární výchova – vedení čtenářského deníku. Rozlišení stylů a žánrů.</p>
<b>CJ-9-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• pracuje s textem přiměřeného rozsahu a vytvoří odpovědi na informace z textu;</li> <li>• pracuje s různými typy textů, např. s vybraným adaptovaným literárním dílem;</li> <li>• pracuje s autentickými materiály pro vyhledání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Písně</li> <li>• Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy</li> <li>• Zjednodušená literární díla</li> <li>• Omluva a reakce na omluvu</li> <li>• Žádost o pomoc a službu</li> </ul>		<p>M:</p> <p>Vyhodnocení grafem výsledků jazykového portfolia.</p>

	a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií;	Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Volba povolání</li> <li>• Móda a módní trendy</li> <li>• Věci denní potřeby</li> <li>• Pocity, nálady</li> <li>• Vnitřní a vnější charakteristika člověka</li> <li>• Volný čas a sport</li> <li>• Kultura</li> <li>• Životní prostředí</li> <li>• Problémy mládeže</li> <li>• Různé stravovací návyky</li> </ul>		
<b>CJ-9-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí jednoduché konverzaci a diskusi na každodenní téma;</li> <li>• rozumí pomalu pronášenému projevu na specifické téma;</li> <li>• rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor;</li> </ul>		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (otevřená pozitivní komunita)	
<b>CJ-9-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí podstatě ústního i písemného projevu na známé téma, který obsahuje neznámou slovní zásobu;</li> </ul>	Jazykové prostředky: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Člen určitý a neurčitý</li> <li>• Pořadí rozvíjejících přídavných jmen</li> <li>• Abstraktní podstatná jména</li> <li>• Přítomný čas prostý a průběhový</li> <li>• Předpřítomný čas s „for“ a „since“</li> <li>• Minulý čas prostý a průběhový</li> <li>• Částice „too, enough“</li> <li>• Modální slovesa</li> <li>• Plynulost projevu – frázování, větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči</li> <li>• Fonetická transkripce</li> </ul>		ČJL: Určování vybraných slovních druhů.
<b>CJ-9-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem;</li> </ul>			
<b>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ústně i písemně předá jednoduché informace o tématech z daných tematických okruhů;</li> <li>• sestaví souvislý, přiměřeně dlouhý text na známá témata;</li> <li>• v samostatném ústním projevu a konverzaci sdělí informace o sobě,</li> </ul>		MKV – Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje k dorozumívání)  OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí	Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>- škola, její pravidla a vztahy ve škole</li> <li>- biografie blízké osobnosti</li> <li>- esej o oblíbených volnočasových aktivitách</li> </ul>

	blízkých a známých lidí; <ul style="list-style-type: none"> <li>• pro vyjádření používá adekvátních gramatických struktur, lexikálních a jiných jazykových prostředků;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pravopis – pravidla interpunkce</li> </ul>	(Já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mě)	
<b>CJ-9-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• při nedostatku známé slovní zásoby se vyjádří za použití jiných lexikálních prostředků;</li> </ul>			
<b>CJ-9-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace shrnuje různými způsoby;</li> </ul>			
<b>CJ-9-2-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• v reálných situacích si vyžádá informaci a při nepochopení klade doplňující otázky;</li> </ul>			
<b>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</b>				
<b>CJ-9-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích;</li> <li>• adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem;</li> <li>• aktivně diskutuje na známé téma a vyjadřuje svůj názor.</li> </ul>		ČJL: Užívání jazyka a nonverbální komunikace s ohledem na situaci (popis cesty, doporučení...).  Rozšiřující učivo: - volný čas teenagerů v ČR a ve světě - vynálezy, známí vynálezci	

**Seznam použitých zkratk:**

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

ČJL – Český jazyk a literatura

M – Matematika

AJ – Anglický jazyk

ICT – Informační a komunikační technologie

## **Matematika**

### **Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

### **1. stupeň ZŠ**

#### **Obsahové vymezení vyučovacího předmětu**

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve čtyřech tematických okruzích:

1. číslo a početní operace – žáci porozumí pojmu číslo, získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat, seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru, učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy ČJL a AJ.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Peníze – způsoby placení; Hospodaření domácnosti – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; Finanční produkty – úspory.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Kreativita;  
 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět;  
 Environmentální výchova (EV): Vztah člověka k prostředí;  
 Mediální výchova (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

### Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	4	4	5	4	5

### Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce matematiky je využívána i multimediální a počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i zájmové útvary.

### Výchovné a vzdělávací strategie

Matematickým vzděláváním lze významně přispět k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitelé matematiky k tomu používají následující postupy, metody a formy práce:

### Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- nácvikem a častým prováděním náčrtů cíleně rozvíjí u žáků zručnost při grafickém vyjadřování;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů**

Učitel:

- nácvičkem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků;
- kladením jednoduchých problémových otázek vede žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv;
- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**

Učitel:

- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**

Učitel:

- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny;
- organizuje vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**

Učitel:

- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky;
- doporučuje žákům postupy pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a každodenního života, která jsou vhodná ke statistickému zpracování.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**

Učitel:

- důkladným procvičováním a důslednou kontrolou vede žáky ke správnému a bezpečnému užívání rýsovacích potřeb a digitálních nástrojů;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozborem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

**1. stupeň**  
**Ročník: první**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</b>				
<b>M-3-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• spočítá prvky daného souboru;</li> <li>• vytvoří skupinu s daným počtem prvků;</li> <li>• podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory (i bez počítání);</li> <li>• využívá univerzální modely čísel;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Přirozená čísla 1 – 20</li> </ul>		<p>ČJL: Psaní číslic a znaků. Orientace na stránce knihy, počet slabik. Čtení slovní úlohy s porozuměním.</p> <p>Rozšiřující učivo: - komutativnost sčítání - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku</p> <p>Další náměty do výuky: - praktické úkoly s využitím základních jednotek délky - propedeutika zlomku, vztah části a celku</p>
<b>M-3-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• napíše a přečte číslice;</li> <li>• doplní chybějící čísla v řadě;</li> <li>• porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Číslice 0 – 9, čísla 0 – 20</li> <li>• Znaky &lt; , &gt; , =</li> </ul>		
<b>M-3-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo;</li> <li>• správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Číselná osa</li> </ul>		
<b>M-3-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sčítá a odčítá z paměti bez přechodu přes desítku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Číselný obor 0 – 10, 10 – 20</li> </ul>		
<b>M-3-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku;</li> <li>• řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Práce s textem slovní úlohy</li> </ul>	EV – Vztah člověka k prostředí (naš životní styl – spotřeba věcí v rodině, škole)	
<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>				
<b>M-3-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte a nastavuje celé hodiny;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Struktura času: hodina, den,</li> </ul>		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• orientuje se ve struktuře času;</li> </ul>	týden, měsíc, rok		
<b>M-3-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tabulky a schémata</li> </ul>		
<b>M-3-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• doplní zadanou tabulku;</li> <li>• orientuje se v jednoduchých schématech;</li> </ul>			
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-3-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí;</li> <li>• rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí;</li> <li>• orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy;</li> <li>• pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové útvary;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh</li> <li>• Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec</li> <li>• Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole</li> </ul>		<p>ČJL: Vyjádření jednoduché prostorové orientace (např. procházkou po čtvercové síti).</p> <p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- prostředí sirkových obrazců</li> <li>- plán krychlové stavby při sestavování prostorového útvaru složeného z jednotkových krychlí</li> </ul>
<b>M-3-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti;</li> <li>• porovná tělesa stejného typu podle velikosti;</li> <li>• odhaduje a srovnává délky úseček s využitím pomůcek;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Porovnávání: větší, menší, stejný, nižší, vyšší</li> <li>• Délka úsečky</li> <li>• Poměrování úseček</li> </ul>		<p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- skládání origami</li> <li>- parketování daných obdélníků</li> </ul>

**1. stupeň**  
**Ročník: druhý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</b>				
<b>M-3-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>používá přirozená čísla k modelování situací běžného života;</li> <li>samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Přirozená čísla 1 – 100</li> <li>Počítání s penězi</li> <li>Peníze: způsoby placení</li> </ul>		<p>ČJL: Orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku.</p> <p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>komutativnost sčítání při pamětném i písemném počítání</li> <li>grafické znázornění slovních úloh</li> </ul> <p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>propedeutika zlomků, význam slov polovina, čtvrtina, třetina</li> <li>modelování násobení a dělení na různých souborech</li> </ul> <p>Poznámka: Učitel používá pojmy: sčítanec, menšenec, menšitel, činitel, součín, dělenec, dělitel, podíl, záměna činitelů.</p>
<b>M-3-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zapisuje a čte čísla v daném oboru;</li> <li>počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla;</li> <li>porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Číselný obor 0 – 100</li> <li>Lichá a sudá čísla</li> </ul>		
<b>M-3-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zobrazí číslo na číselné ose;</li> <li>využívá číselnou osu k porovnání čísel;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Řád jednotek a desítek</li> </ul>		
<b>M-3-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá z paměti dvojciferné číslo s jednociferným i dvojciferným číslem s přechodem násobků deseti;</li> <li>násobí z paměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky, dělí z paměti v oboru osvojených násobků;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Násobilka 2, 3, 4, 5, 10</li> <li>Součet a rozdíl</li> </ul>		
<b>M-3-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení;</li> <li>řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o <math>x</math> více (méně)“;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Strategie řešení úloh z běžného života</li> </ul>	EV – Vztah člověka k prostředí (naš životní styl – spotřeba věcí,	

			množství odpadu ve spojení s „o x více (méně)“)	
<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>				
<b>M-3-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři;</li> <li>sleduje různé časové intervaly;</li> <li>používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – zkušenosti s časovými údaji při cestování); Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření)	Rozšiřující učivo: - časové tabulky  Poznámka: Časové intervaly volí učitel z běžného života žáka, např. délka vyučovací hodiny, délka přestávky, délka spánku.
<b>M-3-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat;</li> <li>provádí odhady délky a množství;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Měření délky, hmotnosti, objemu</li> <li>Jednotky: centimetr, litr, kilogram</li> </ul>		
<b>M-3-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>navrhne a použije tabulku k organizaci údajů;</li> <li>třídí soubor objektů;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tabulková evidence zadaných údajů</li> </ul>		
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-3-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí;</li> <li>rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí;</li> <li>pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka</li> <li>Tělesa: kužel, jehlan</li> </ul>		Rozšiřující učivo: - kružnice, hranol - shodnost útvarů  Další náměty do výuky: - využití čtverečkového papíru - využití počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ
<b>M-3-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>změří délku úsečky, používá jednotky délky;</li> <li>provádí odhad délky úsečky.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Práce s pravítkem</li> <li>Jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr</li> </ul>		

**1. stupeň**  
**Ročník: třetí**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
<b>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</b>				
<b>M-3-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zapisuje a čte čísla v daném oboru;</li> <li>• počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Číselný obor 0 – 1 000</li> <li>• Rozklad čísla v desítkové soustavě</li> </ul>		<p>ČJL: Orientace v textu, práce s knihou, křížovky (sloupec, řádek), stylizace a reprodukce odpovědí, významová stránka slov, čtení s porozuměním, druhy slov, dějová posloupnost.</p> <p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pohyb po číselné ose (propedeutika záporných čísel)</li> <li>- aritmetické operace i vztahy mezi čísly v různých jazycích, různých kontextech významových a strukturálních</li> </ul>
<b>M-3-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zobrazí číslo na číselné ose a jejich úsecích;</li> <li>• využívá číselnou osu k porovnání čísel;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Číselná osa – nástroj modelování</li> </ul>		
<b>M-3-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce;</li> <li>• sčítá a odčítá z paměti čísla bez přechodu násobků sta;</li> <li>• násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobků;</li> <li>• násobí z paměti dvojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobilky;</li> <li>• násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel;</li> <li>• používá závorky při výpočtech;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zápis čísla v desítkové soustavě</li> <li>• Násobilka 6, 7, 8, 9</li> <li>• Nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla</li> </ul>		
<b>M-3-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení;</li> <li>• řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o <math>x</math> více (méně)“ a „<math>x</math>krát více (méně)“;</li> <li>• ovládá jednoduché řešitelské strategie;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování</li> </ul>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí (naš životní styl – spotřeba energie ve spojení s „o <math>x</math> více (méně)“ a „<math>x</math>krát více (méně)“)</p>	

<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>				
<b>M-3-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Jízdní rády</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem)	Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>čtení údajů z grafů, diagramů, tabulek</li> <li>pozorování závislosti a jejich vlastností</li> <li>využití specifických počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ</li> <li>využití tabulkového procesoru (např. Excel)</li> </ul> Poznámka: Učitel používá zjednodušený model jízdního řádu.
<b>M-3-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Teplota, teploměr, stupeň celsia</li> <li>Evidence sportovních výkonů</li> </ul>	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
<b>M-3-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>čte a sestavuje tabulky násobků;</li> <li>doplňuje chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tabulka jako nástroj pro řešení úloh</li> </ul>	(pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – tabulky cen produktů z reklamních letáků)	
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-3-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí;</li> <li>třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí;</li> <li>určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran;</li> <li>pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoramenný)</li> <li>Rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník)</li> <li>Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku</li> </ul>		Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>pravoúhlý trojúhelník</li> <li>osa souměrnosti útvarů v rovině</li> <li>využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ</li> </ul>
<b>M-3-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Osově souměrné rovinné útvary</li> </ul>		

**1. stupeň**  
**Ročník: čtvrtý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</b>				
<b>M-5-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Komutativnost a asociativnost</li> </ul>		<p>ČJL: Správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním, dějová posloupnost.</p> <p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- znázornění celého záporného čísla na číselné ose</li> <li>- kmenové zlomky v kontextu části</li> </ul>
<b>M-5-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte a zapisuje čísla v daném oboru;</li> <li>• počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě;</li> <li>• porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích;</li> <li>• sčítá a odčítá čísla v daném oboru (z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly);</li> <li>• písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem;</li> <li>• účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačtoru);</li> <li>• používá římské číslice při zápisu čísel;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Číselný obor 0 – 1 000 000</li> <li>• Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení</li> <li>• Římské číslice</li> <li>• Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti</li> </ul>		
<b>M-5-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky;</li> <li>• provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zaokrouhlování čísel</li> <li>• Odhad a kontrola výsledku</li> <li>• Práce s kalkulačtorem</li> </ul>		

	<p>odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulačtoru;</li> </ul>			
<b>M-5-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi;</li> <li>• řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o <math>x</math> více (méně)“ a „<math>x</math>krát více (méně)“;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Matematizace reálné situace</li> </ul>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec – využití přírodních zdrojů nacházejících se v blízkosti bydliště ve spojení s „o <math>x</math> více (méně)“ a „<math>x</math>krát více (méně)“)</p>	
<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>				
<b>M-5-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zásady sběru a třídění dat</li> </ul>	<p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – sběr údajů o teplotě a jejich porovnání v různých částech světa)</p>	<p>AJ: Zápis hodin, dnů, měsíců a roků.</p>
<b>M-5-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací;</li> <li>• doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce;</li> <li>• vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Strukturovaná tabulka</li> <li>• Sloupkové diagramy</li> </ul>		
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-5-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dodržuje zásady rýsování;</li> <li>• narýsuje přímkou, vyznačí polopřímku;</li> <li>• narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík;</li> <li>• narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem;</li> <li>• narýsuje čtverec, obdélník,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zásady rýsování</li> <li>• Rýsování jednoduchých rovinných útvarů</li> <li>• Čtvercová síť</li> </ul>		<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- další rovinné útvary, např. pravý úhel a pravidelné mnohoúhelníky</li> <li>- síť těles, papírové modely těles, stavby těles podle půdorysu</li> </ul>

	trojúhelník ve čtvercové síti;			Další náměty do výuky: - využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
<b>M-5-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi;</li> <li>• sčítá a odčítá graficky úsečky, porovná úsečky podle délky;</li> <li>• určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr</li> <li>• Grafické sčítání a odčítání úseček</li> <li>• Obvod mnohoúhelníku</li> </ul>		
<b>M-5-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou;</li> <li>• určí vzájemnou polohu přímek v rovině;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice</li> </ul>		
<b>M-5-3-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná;</li> <li>• používá základní jednotky obsahu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jednotky obsahu: mm<sup>2</sup>, cm<sup>2</sup>, m<sup>2</sup></li> </ul>		
<b>M-5-3-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary;</li> <li>• určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru;</li> <li>• rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Osová souměrnost rovinného útvaru</li> </ul>		
<b>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</b>				
<b>M-5-4-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Řešení úloh úsudkem</li> <li>• Číselné a obrázkové řady</li> </ul>	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů);	Rozšiřující učivo: - algebrogramy, magické čtverce, pyramidy, zašifrované příklady, sudoku - součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky

			Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – skupinová práce žáků)	Poznámka: Učitel v hodinách využívá uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokan.
--	--	--	---	---

## 1. stupeň

Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			
<b>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</b>				
<b>M-5-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>čte a zapisuje čísla v daném oboru;</li> <li>počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě;</li> <li>porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích;</li> <li>písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla;</li> <li>písemně odčítá dvě přirozená čísla;</li> <li>písemně násobí až čtyřciferným činitelem;</li> <li>písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem;</li> <li>účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulatoru);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Číselný obor 0 – miliarda</li> <li>Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení</li> </ul>		<p>ČJL: Správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním.</p> <p>AJ: Aplikace jednoduchých početních operací v oboru přirozených čísel, porovnávání větší, menší.</p> <p>Rozšiřující učivo: - vyjadřování části celku zlomkem se jmenovatelem 10 nebo 100</p>

<b>M-5-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaokrouhluje přirozená čísla na miliony;</li> <li>• provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru;</li> <li>• provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zaokrouhlování</li> </ul>		
<b>M-5-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fáze řešení problému: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi</li> </ul>	EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec: přírodní zdroje, náš životní styl: energie a odpady – komplexní pojetí úloh včetně pochopení významu a nezbytnosti ekologického chování)	
<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>				
<b>M-5-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vybírá z textu data podle zadaného kritéria;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Statistické údaje a jejich reprezentace</li> </ul>	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – využití jednoduchých diagramů); Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality (identifikace zjednodušení mediovaných sdělení)	AJ: Porovnání některých statistických údajů anglicky mluvících zemí.  Rozšiřující učivo: - další typy diagramů  Další náměty do výuky: - využití tabulkového kalkulátoru ke zpracování dat
<b>M-5-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kruhový diagram</li> <li>• Finanční produkty: úspory</li> </ul>		

<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-5-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Konstrukce čtverce a obdélníku</li> <li>Konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku</li> </ul>		Další náměty do výuky: <ul style="list-style-type: none"> <li>slovní úlohy na obsahy obdélníku, čtverce (práce s plánem bytu – velikost koberce, nákup tapet, obložení, podlahové plochy apod.)</li> <li>geometrie a výtvarné umění</li> <li>využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ</li> </ul>
<b>M-5-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem</li> </ul>		
<b>M-5-3-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Složené obrazce ve čtvercové síti</li> </ul>		Další náměty do výuky: <ul style="list-style-type: none"> <li>origami ve čtvercové síti</li> </ul>
<b>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</b>				
<b>M-5-4-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Magické čtverce, pyramidy, sudoku</li> </ul>	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	Rozšiřující učivo: <ul style="list-style-type: none"> <li>zašifrované příklady, hlavolamy, rébusy</li> </ul>

## 2. stupeň ZŠ

### Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 2. stupni základního vzdělávání je nutné v matematice pokračovat v budování základů matematické gramotnosti.

Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři tematické okruhy, které navazují na okruhy formulované pro 1. stupeň:

1. číslo a proměnná – žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo; důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci porozumí základním pojmům statistiky a umí je aplikovat v úlohách z běžného života, využívají tabulky, diagramy a grafy jednoduchých závislostí;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru; dokážou popsat, změřit a sestavit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení, jejich argumentační dovednosti a dovednosti modelování v matematice.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů, tedy ČJL a AJ.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti; Peníze – inflace; Finanční produkty – úročení.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Kreativita; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika;

Výchova demokratického občana (VDO): Formy participace občanů v politickém životě;

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět;

Environmentální výchova (EV): Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí;

Mediální výchova (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

### Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4	5	5	4

### Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, v osmém a devátém ročníku je jedna vyučovací hodina týdně dělena na dvě skupiny. K výuce matematiky je využívána i multimediální a počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i volitelné předměty uvedené v učebním plánu a zájmové útvary.

### Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách matematiky se žáci názorně seznamují s přechodem od konkrétního k abstraktnímu, s tvůrčím přístupem při řešení podnětných úloh, s výhodami spolupráce při řešení problémů, s nutností přesného vyjádření myšlenek a s jejich obhajobou. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé matematiky využívají následující postupy, metody a formy práce:

### Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- postupnou abstrakcí a zobecňováním vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů;
- umožňuje žákům díky vhodné organizaci výuky studovat jednoduché matematické texty, vyhledávat informace v tištěné i elektronické podobě, získávat soubory dat k dalšímu zpracování;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

### Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vhodně formulovanými a přiměřeně obtížnými úkoly vede žáky k důkladné analýze, k plánu řešení, k volbě vhodného postupu při řešení problému (využití tradičních i digitálních prostředků), k odhadu a vyhodnocení reálnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;

- na základě pokusů nebo zkušeností žáků rozvíjí jejich logické myšlení, úsudek a tvoření hypotéz, které žáci ověřují nebo vyvracejí pomocí protipříkladů;
- prostřednictvím vhodně volených příkladů vede žáky k osvojení indukčního a deduktivního přístupu při řešení problému.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní**

Učitel:

- důslednou kontrolou žákova projevu podporuje u žáků používání odborné terminologie a kultivaci jazyka matematiky;
- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili;
- vhodně využívá cizí jazyk (zejména angličtinu) a ICT, aby připravil žáky pro vstup do soudobé společnosti a vědeckého světa matematiky.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální**

Učitel:

- vytvářením vhodných příležitostí k aktivní diskusi vede žáky k obhajobě vlastního názoru, k jeho případné změně na základě zjištění nových informací;
- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny.

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské**

Učitel:

- zařazuje občanské problémy do matematických úloh a tím žáky motivuje k uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti (např. informatika, finanční gramotnost, statistika a její interpretace) a k zamyšlení nad věrohodností informací (např. dotazníková šetření).

### **Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní**

Učitel:

- pestrým výběrem netradičních úloh rozvíjí u žáků schopnost využívat znalosti a dovednosti z různých oborů;
- zařazováním vhodných situací ve výuce vede žáky k efektivnímu používání pomůcek, kalkulátoru a informačních a komunikačních technologií;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozбором vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

**2. stupeň**  
**Ročník: šestý**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</b>				
<b>M-9-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose;</li> <li>• z paměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení;</li> <li>• převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel;</li> <li>• provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA;</li> <li>• čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose;</li> <li>• vyjádří část celku graficky i zlomkem;</li> <li>• sečte zlomky se stejným jmenovatelem;</li> <li>• vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Desetinná čísla</li> <li>• Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulátorů</li> <li>• Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky)</li> <li>• Číselný výraz</li> </ul>		<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- záporná čísla</li> <li>- zlomky bez omezení</li> <li>- základní množinová symbolika, intervaly</li> </ul> <p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- starověké kultury a zápis čísel</li> <li>- zajímavé vlastnosti přirozených čísel a prvočísel</li> <li>- propedeutika používání proměnné v matematice</li> </ul> <p>Poznámka: Učitel vede žáky k přehlednému zápisu.</p>
<b>M-9-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel;</li> <li>• provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zaokrouhlování desetinných čísel</li> <li>• Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru</li> </ul>		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru;</li> </ul>			
<b>M-9-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel;</li> <li>• určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné;</li> <li>• určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel;</li> <li>• modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (<math>D</math>), nejmenší společný násobek (<math>n</math>), soudělná a nesoudělná čísla</li> <li>• Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)</li> </ul>		
<b>M-9-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Převod desetinných zlomků a desetinných čísel</li> </ul>		
<b>M-9-1-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky;</li> <li>• posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Slovní úlohy</li> </ul>	<p>EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – využití statistických údajů při tvorbě úloh); Vztah člověka k prostředí (náš životní styl: energie, odpady – komplexní úlohy k formování ekologického myšlení žáků)</p>	

<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>				
<b>M-9-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyznačí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu;</li> <li>• spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe;</li> <li>• vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pravoúhlá soustava souřadnic</li> <li>• Aritmetický průměr</li> <li>• Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty</li> </ul>	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů)	Další náměty do výuky: <ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracování jednoduchého statistického šetření</li> </ul>
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-9-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky;</li> <li>• při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem;</li> <li>• při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost;</li> <li>• rozpozná shodné geometrické útvary;</li> <li>• používá příslušnou matematickou symboliku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vzájemná poloha dvou přímek v rovině</li> <li>• Trojúhelníková nerovnost</li> <li>• Shodnost geometrických útvarů</li> </ul>		<p>ČJL: Souměrnost písmen, písma, souměrnost v českém jazyce.</p> <p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- střední příčka trojúhelníku</li> <li>- shodné geometrické útvary v přírodě</li> <li>- význam těžiště ve fyzice</li> </ul> <p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- symetrie a asymetrie</li> <li>- fraktály</li> </ul> <p>Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.</p>
<b>M-9-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu;</li> <li>• rozlišuje a používá různé druhy čar;</li> <li>• modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost;</li> <li>• charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina</li> <li>• Druhy čar</li> <li>• Úhel a jeho velikost</li> <li>• Druhy trojúhelníků</li> </ul>		

	<p>(vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy;</li> <li>• třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů);</li> <li>• charakterizuje a používá vlastnosti úhlu v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku;</li> <li>• vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku</li> <li>• Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku</li> <li>• Pravidelný mnohoúhelník</li> </ul>		
<b>M-9-3-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů;</li> <li>• používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi;</li> <li>• sčítá a odčítá úhly graficky i početně;</li> <li>• graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jednotky velikosti úhlu</li> <li>• Operace s úhly</li> </ul>		
<b>M-9-3-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• používá a převádí jednotky délky a obsahu;</li> <li>• využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníků;</li> <li>• odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku</li> </ul>		
<b>M-9-3-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhloměru), přenese úhel, porovná dva úhly;</li> <li>• sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku;</li> <li>• sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku</li> <li>• Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku</li> </ul>		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce);</li> <li>• sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímk (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník</li> </ul>		
<b>M-9-3-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vysvětlí pojem shodnost trojúhelníků, matematicky jej vyjádří;</li> <li>• používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Věty o shodnosti trojúhelníků</li> </ul>		
<b>M-9-3-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary;</li> <li>• sestrojí osu úhlu a úsečky;</li> <li>• rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Osová souměrnost</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – osová souměrnost v architektuře a přírodě)	
<b>M-9-3-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakterizuje krychle a kvádr,</li> <li>• využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádr;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Krychle a kvádr</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	
<b>M-9-3-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu;</li> <li>• odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádr;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Objem a povrch krychle a kvádr</li> </ul>		
<b>M-9-3-11</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• načrtne a sestrojí síť krychle a kvádr, tělesa vymodeluje;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Síť krychle a kvádr</li> </ul>		
<b>M-9-3-12</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• načrtne a sestrojí krychle a kvádr ve volném rovnoběžném promítání;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Volné rovnoběžné promítání</li> </ul>		
<b>M-9-3-13</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Postup při řešení slovní úlohy</li> </ul>		

	<p>útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku;</li> <li>• účelně využívá při výpočtech kalkulaátor;</li> </ul>			
<b>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</b>				
<b>M-9-4-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• doplní číselnou a obrázkovou řadu;</li> <li>• doplní početní tabulky, čtverce a jiné obrazce;</li> <li>• vysvětlí způsob řešení úlohy;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Číselné a obrázkové řady</li> <li>• Početní obrazce</li> <li>• Úlohy o šachovnicích a tabulkách</li> </ul>		Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.
<b>M-9-4-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů</li> </ul>	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	

## 2. stupeň

Ročník: sedmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
	Žák:			

## ČÍSLO A PROMĚNNÁ

<b>M-9-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné;</li> <li>• znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je;</li> <li>• provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel;</li> <li>• určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam;</li> <li>• zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek;</li> <li>• provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení);</li> <li>• vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla);</li> <li>• provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel;</li> <li>• zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly;</li> <li>• určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru;</li> <li>• účelně využívá kalkulátor a tabulkový kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Celá čísla</li> <li>• Absolutní hodnota čísla</li> <li>• Zlomky</li> <li>• Racionální čísla</li> </ul>	<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dvojková soustava a další soustavy</li> </ul> <p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- historický vývoj záporného čísla</li> </ul>
-----------------	--	---	---

<b>M-9-1-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel;</li> <li>• provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zaokrouhlování racionálních čísel</li> </ul>		
<b>M-9-1-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Společný jmenovatel zlomků</li> </ul>		
<b>M-9-1-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile;</li> <li>• vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem;</li> <li>• užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část;</li> <li>• navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Procenta</li> <li>• Poměr</li> </ul>		
<b>M-9-1-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru;</li> <li>• upravuje poměr rozšiřováním a krácením;</li> <li>• vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví;</li> <li>• používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry;</li> <li>• řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky;</li> <li>• využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Poměr, zvětšení, zmenšení</li> <li>• Trojčlenka</li> <li>• Měřítko plánu a mapy</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – použití map, navigace, GPS)	
<b>M-9-1-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Finanční matematika</li> </ul>		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení;</li> <li>řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok);</li> </ul>			
<b>M-9-1-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly;</li> <li>posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Slovní úlohy</li> </ul>	EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – s využitím procentového počtu)	
<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>				
<b>M-9-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich;</li> <li>orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram;</li> <li>využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat;</li> <li>účelně využívá tabulkový kalkulátor;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tabulky, grafy, diagramy</li> <li>Přímá a nepřímá úměrnost</li> <li>Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti</li> </ul>	<p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – práce se statistickými údaji při porovnávání životní úrovně v různých částech světa)</p> <p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství)</p>	<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>základy statistiky</li> </ul> <p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>seznámení s grafickými kalkulátory</li> </ul>

			a reklamě – vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení)	
<b>M-9-2-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech;</li> <li>• vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce podle více kritérií;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tabulky, grafy, diagramy</li> <li>• Třídění dat</li> </ul>		
<b>M-9-2-03</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života;</li> <li>• určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu;</li> <li>• sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti;</li> <li>• využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Přímá a nepřímá úměrnost</li> </ul>		
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-9-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• třídí a popisuje čtyřúhelníky;</li> <li>• rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků;</li> <li>• využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky)</li> </ul>		<p>Rozšiřující učivo: - kružnice ve spojení s rovinnými útvary</p> <p>Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.</p>
<b>M-9-3-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku;</li> <li>• odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Obvod a obsah čtyřúhelníků</li> </ul>		
<b>M-9-3-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu konstrukce);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Konstrukce čtyřúhelníku</li> </ul>		
<b>M-9-3-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Středová souměrnost</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	

	<p>a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti;</li> </ul>		(zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – středová souměrnost v architektuře a přírodě)	
<b>M-9-3-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka;</li> <li>charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol;</li> <li>pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Hranoly</li> </ul>		
<b>M-9-3-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Objem a povrch hranolu</li> </ul>		
<b>M-9-3-11</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů a tělesa vymodeluje;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Síť kolmého hranolu</li> </ul>		
<b>M-9-3-12</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Volné rovnoběžné promítání</li> </ul>		
<b>M-9-3-13</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku;</li> <li>účelně využívá kalkulátor;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru</li> </ul>		
<b>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</b>				
<b>M-9-4-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu;</li> <li>doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, obrázkové řady</li> <li>Početní obrazce</li> <li>Prezentace řešení úlohy</li> </ul>	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování,	Rozšiřující učivo: - posloupnosti a řady  Poznámka: Učitel využívá v hodinách

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• prezentuje způsob řešení úlohy;</li> </ul>		řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – práce ve skupině)	grafické geometrické programy.
<b>M-9-4-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Postupy při řešení netradičních geometrických úloh</li> </ul>		

## 2. stupeň

Ročník: osmý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
<b>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</b>				
<b>M-9-1-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování;</li> <li>• určuje z paměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru;</li> <li>• ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel;</li> <li>• určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou;</li> <li>• využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Druhá mocnina a odmocnina</li> </ul>		<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mocniny s přirozeným mocnitelem</li> <li>- zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti, ve tvaru <math>a \cdot 10^n</math>, kde <math>a &lt; 10</math></li> </ul> <p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- propedeutika využití parametru v matematice</li> </ul>
<b>M-9-1-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů;</li> <li>• zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Výrazy s proměnnou</li> <li>• Mnohočleny maximálně druhého stupně</li> <li>• Vzorce v tabulkovém kalkulátoru</li> </ul>		

	<p>hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně;</li> <li>• provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání;</li> <li>• umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců <math>(a + b)^2</math>, <math>(a - b)^2</math>, <math>a^2 - b^2</math>;</li> <li>• využívá tabulkový kalkulátor;</li> </ul>			
<b>M-9-1-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice;</li> <li>• rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení;</li> <li>• sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy;</li> <li>• vyjádří neznámou ze vzorce;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lineární rovnice</li> <li>• Výpočet neznámé ze vzorce</li> </ul>		
<b>M-9-1-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• matematizuje reálné situace využitím vlastností rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici;</li> <li>• posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Matematizace reálné situace s použitím proměnné</li> </ul>	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje:	

			zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost);	
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-9-3-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku;</li> <li>používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku;</li> <li>vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádrů;</li> <li>řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Pravoúhlý trojúhelník</li> <li>Pythagorova věta</li> </ul>		<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>vzorce a jejich geometrické zobrazení</li> <li>elipsa</li> <li>goniometrické funkce pro pravoúhlý trojúhelník</li> </ul> <p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>propedeutika důkazů matematických vět</li> </ul>
<b>M-9-3-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem;</li> <li>určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kruh, kružnice</li> </ul>		<p>Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.</p>
<b>M-9-3-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek);</li> <li>vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Obvod a obsah kruhu</li> <li>Délka kružnice</li> </ul>		
<b>M-9-3-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je;</li> <li>využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Množiny bodů dané vlastnosti</li> <li>Thaletova kružnice a věta</li> </ul>		

<b>M-9-3-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků;</li> <li>• při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením);</li> <li>• narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice</li> </ul>		
<b>M-9-3-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakterizuje válec a kouli;</li> <li>• pracuje s půdorysem a nárysem válce a koule;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Válec</li> <li>• Koule</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	
<b>M-9-3-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odhaduje a vypočítá objem a povrch válce a koule;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Objem a povrch válce a koule</li> </ul>		
<b>M-9-3-11</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Síť válce</li> </ul>		
<b>M-9-3-12</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• načrtne obraz rotačního válce v rovině;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Volné rovnoběžné promítání</li> </ul>		
<b>M-9-3-13</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku;</li> <li>• účelně využívá kalkulátor;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Postup při řešení aplikační slovní úlohy</li> </ul>		
<b>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</b>				
<b>M-9-4-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kombinační úsudek v úlohách</li> </ul>	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj	Rozšiřující učivo: - kombinatorika

<b>M-9-4-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Prostorová představivost</li> </ul>	<p>schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)</p>	<p>(permutace, variace, kombinace)</p> <p>Další náměty do výuky:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>algoritmy (Hanojská věž)</li> </ul> <p>Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.</p>
-----------------	---	--	--	--

## 2. stupeň

Ročník: devátý

<b>OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV</b>	<b>DÍLČÍ VÝSTUPY</b>	<b>UČIVO</b>	<b>TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU</b>	<b>PŘESAHY, VAZBY, ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY</b>
<b>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</b>				
<b>M-9-1-06</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace);</li> <li>vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku;</li> <li>získá základní informace o půjčkách a úvěrech;</li> <li>řeší aplikační úlohy na procenta;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Základy finanční matematiky</li> <li>Peníze: inflace</li> <li>Finanční produkty: úročení</li> </ul>	<p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů); Hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování)</p>	<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>lomený výraz</li> <li>složené úrokování</li> <li>produkty bank a peněžních ústavů (bankovní karty, mince, bankovky, měna)</li> <li>grafické řešení soustavy dvou rovnic</li> </ul>

<b>M-9-1-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tabulkový kalkulátor</li> </ul>		
<b>M-9-1-08</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací;</li> <li>řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých</li> </ul>	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)	
<b>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</b>				
<b>M-9-2-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je;</li> <li>určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián;</li> <li>provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění;</li> <li>účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor</li> <li>v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Základy statistiky</li> <li>Typy diagramů</li> </ul>	<p>VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – porovnávání statistických údajů)</p> <p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě)</p> <p>VDO – Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika)</p>	<p>ČJL: Rozpoznání manipulativní komunikace v masmédiích.</p> <p>AJ: Vyhodnocení výsledků portfolia grafem.</p> <p>Rozšiřující učivo: - kvadratická funkce</p>
<b>M-9-2-04</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života;</li> <li>určí definiční obor funkce, obor hodnot,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Funkce</li> <li>Grafy funkcí</li> </ul>		

	<p>funkční hodnotu;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem;</li> <li>• účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce;</li> </ul>			
<b>M-9-2-05</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odhalí funkční vztah v textu úlohy;</li> <li>• využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Funkční vztah</li> </ul>		
<b>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</b>				
<b>M-9-3-07</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary;</li> <li>• určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů);</li> <li>• využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus);</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Podobnost</li> <li>• Věty o podobnosti trojúhelníků</li> </ul>		<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- orientovaný úhel, jednotková kružnice</li> <li>- goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens a kotangens), včetně jejich vztahů</li> <li>- trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku</li> <li>- využití trigonometrie a goniometrie k řešení rovinných úloh a úloh z praxe</li> </ul>
<b>M-9-3-09</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakterizuje jehlan a kužel;</li> <li>• pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele;</li> <li>• využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jehlan a rotační kužel</li> </ul>	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	
<b>M-9-3-10</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele;</li> <li>• využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Objem a povrch jehlanu a kužele</li> </ul>		
<b>M-9-3-11</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Síť jehlanu a kužele</li> </ul>		
<b>M-9-3-12</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání;</li> <li>• načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Volné rovnoběžné promítání</li> </ul>		

<b>M-9-3-13</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak;</li> <li>• řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku;</li> <li>• účelně využívá kalkulátor;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Podobnost v úlohách z praxe</li> </ul>		
<b>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</b>				
<b>M-9-4-01</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Optimalizace řešení úloh</li> </ul>	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – rozdíl mezi skupinovou prací a prací jednotlivce)	Další náměty do výuky: - rozvoj podnikatelských kompetencí a strategického myšlení  Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu PISA.
<b>M-9-4-02</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Aplikovaná matematika</li> </ul>		

### Seznam použitých zkratk:

OSV – Osobnostní a sociální výchova

VDO – Výchova demokratického občana

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MKV – Multikulturní výchova

EV – Environmentální výchova

MV – Mediální výchova

ČJL – Český jazyk a literatura

M – Matematika

AJ – Anglický jazyk

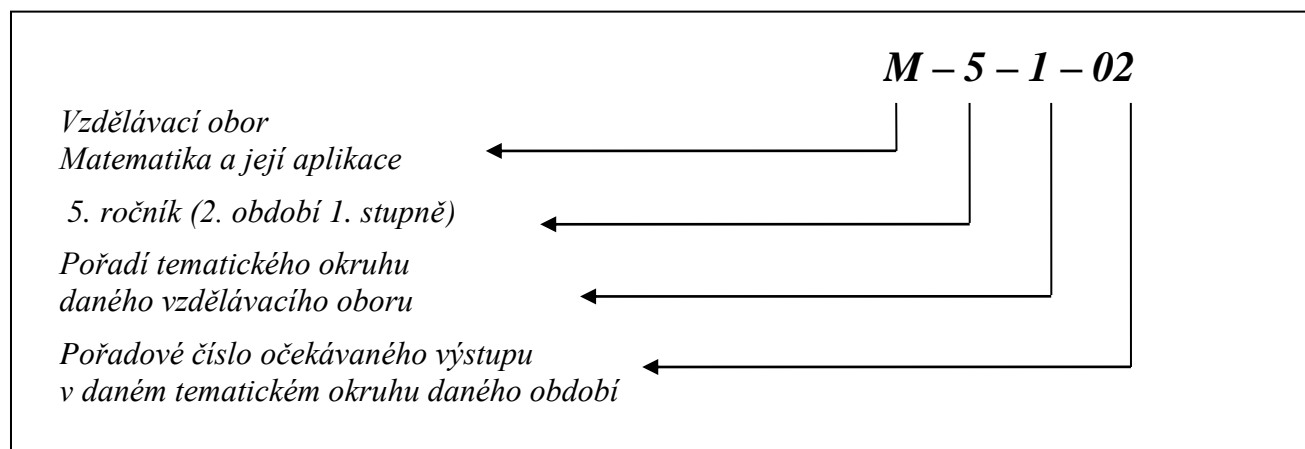
ICT – Informační a komunikační technologie

### III. Kódování očekávaných výstupů z RVP ZV

#### Popis systému kódování

Očekávané výstupy tematických okruhů příslušných vzdělávacích oborů 1. a 2. období 1. stupně a 2. stupně ZŠ, které jsou uvedeny v RVP ZV, jsou v příkladech učebních osnov nahrazeny kódem. Každý očekávaný výstup má přidělen jedinečný kód. Pro větší přehlednost je níže uveden příklad.

**Příklad:** *M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*



#### Ukázka kódovaných očekávaných výstupů v RVP ZV Matematika a její aplikace

##### 1. stupeň ZŠ

#### ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

##### Očekávané výstupy – 2. období

žák

*M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení*

***M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel***

*M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel*

*M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*

## Kódy ke vzdělávacímu oboru Český jazyk a literatura

### 1. stupeň

#### **KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**

##### Očekávané výstupy – 1. období

žák

*ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*

*ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*

*ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*

*ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*

*ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*

*ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*

*ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*

*ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*

*ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*

*ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*

*ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*

##### Očekávané výstupy – 2. období

žák

*ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*

*ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*

*ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*

*ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*

*ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku*

*ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě*

*ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru*

*ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace*

*ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry*

*ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti*

## **JAZYKOVÁ VÝCHOVA**

### **Očekávané výstupy – 1. období**

žák

*ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*

*ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*

*ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*

*ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*

*ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*

*ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*

*ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky*

*ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*

### **Očekávané výstupy – 2. období**

žák

*ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová*

*ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*

*ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu*

*ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*

*ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty*

*ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí*

*ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*

*ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách*

*ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*

## **LITERÁRNÍ VÝCHOVA**

### **Očekávané výstupy – 1. období**

žák

*ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*

*ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu*

*ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*

*ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*

## Očekávané výstupy – 2. období

žák

*ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*

*ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma*

*ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*

*ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy*

## 2. stupeň

### KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

#### Očekávané výstupy

žák

*ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji*

*ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*

*ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*

*ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*

*ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru*

*ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči*

*ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu*

*ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*

*ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování*

*ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*

### JAZYKOVÁ VÝCHOVA

#### Očekávané výstupy

žák

*ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*

*ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh*

*ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami*

*ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci*  
*ČJL-9-2-05 využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*  
*ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí*  
*ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí*  
*ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití*

## **LITERÁRNÍ VÝCHOVA**

### **Očekávané výstupy**

žák

*ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*  
*ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora*  
*ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*  
*ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*  
*ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*  
*ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele*  
*ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře*  
*ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*  
*ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

## **Kódy ke vzdělávacímu oboru Cizí jazyk**

### **1. stupeň**

#### **RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**

##### **Očekávané výstupy – 1. období**

žák

*CJ-3-1-01 vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby*  
*CJ-3-1-02 rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje*  
*CJ-3-1-03 rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova*  
*CJ-3-1-04 pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění*  
*CJ-3-1-05 používá abecední slovník učebnice*

### **RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**

Očekávané výstupy – 2. období

žák

*CJ-5-1-01 rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům*

*CJ-5-1-02 rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci*

*CJ-5-1-03 čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu*

*CJ-5-1-04 vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku*

*CJ-5-1-05 používá dvojjazyčný slovník*

### **PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**

Očekávané výstupy – 2. období

žák

*CJ-5-2-01 sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů*

*CJ-5-2-02 reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace*

*CJ-5-2-03 obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu*

### **INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**

Očekávané výstupy – 2. období

žák

*CJ-5-3-01 aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci*

## **2. stupeň**

### **RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**

Očekávané výstupy

žák

*CJ-9-1-01 čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu*

*CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky*

*CJ-9-1-03 rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci*

*CJ-9-1-04 odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu*

*CJ-9-1-05 používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku*

### **PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**

#### **Očekávané výstupy**

žák

*CJ-9-2-01 sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy*

*CJ-9-2-02 písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty*

*CJ-9-2-03 stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace*

*CJ-9-2-04 vyžádá si jednoduchou informaci*

### **INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI**

#### **Očekávané výstupy**

žák

*CJ-9-3-01 jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích*

### **Kódy ke vzdělávacímu oboru Matematika a její aplikace**

#### **1. stupeň**

### **ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE**

#### **Očekávané výstupy – 1. období**

žák

*M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků*

*M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti*

*M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose*

*M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly*

*M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace*

#### **Očekávané výstupy – 2. období**

žák

*M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení*

*M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel*

*M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel*

*M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel*

### **ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**

#### **Očekávané výstupy – 1. období**

žák

*M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času*

*M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života*

*M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel*

#### **Očekávané výstupy – 2. období**

žák

*M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data*

*M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy*

### **GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**

#### **Očekávané výstupy – 1. období**

žák

*M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci*

*M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky*

*M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*

#### **Očekávané výstupy – 2. období**

žák

*M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce*

*M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*

*M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice*

*M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu*

*M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru*

### **NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**

#### **Očekávané výstupy – 2. období**

žák

*M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky*

## 2. stupeň

### **ČÍSLO A PROMĚNNÁ**

#### Očekávané výstupy

žák

*M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu*

*M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor*

*M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel*

*M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)*

*M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů*

*M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)*

*M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním*

*M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav*

*M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel*

### **ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**

#### Očekávané výstupy

žák

*M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data*

*M-9-2-02 porovnává soubory dat*

*M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti*

*M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem*

*M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů*

### **GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**

#### Očekávané výstupy

žák

*M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku*

*M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*

*M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*

*M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*

*M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*

*M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary*

*M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků*

*M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*

*M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*

*M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*

*M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles*

*M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*

*M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*

### **NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**

#### **Očekávané výstupy**

žák

*M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*

*M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*